ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ թէ գաւառաց համար

Տարեկան	7	մէճիտ
Վեցամսեայ	3 ½	»
Եռամսեայ	2	»
Օտար երկիրներու համար	40	ֆր.
Վեցամսեայ	20	»
Եռամսեայ	10	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բոսթ Լօքալէն։

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի՝ 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով։

Նամակները կ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս։

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

"پوزانتیون"
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیر مسؤل
پوزانت کچیان
طبع و اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ۳۸ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌ده‌در

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա՛ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 116 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1897 ՄԱՐՏ 20/1 ԱՊՐԻԼ — 28 ՇԵՎՎԱԼ 1314. — 20 ՄԱՐԹ 1313 — Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 116

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՏ 20/1 ԱՊՐԻԼ, 1897

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՍԻՐՏԵՐ

Լրագրոյս երեկի Ազգային Լուրերուն մէջ ծանուցինք թէ ուծախ Հայ տղայ մը Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան ներքեւ դրուելու համար մեզ ղրկած է 105 ղր. ի Հացագին, զոր հաւաքած էր տուփի մը մէջ կաղանդէն ի վեր, իրենց տունն այցելող մտերիմ հիւրերէն մէյ մէկ նպաստ խնդրելով յանուն ամէնէն աւելի կարօտ աղքատներուն։ Առաջին անգամը չէ որ Հայ տղաքներէն Հացագին կուգայ մեզ։ Եթէ երկու ամսուան մէջ 20 հազար ղրշ. ի չափ Հացագին մը Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան ներքեւ դրուեցաւ «Բիւզանդիոն»ի ընթերցողներուն միջոցաւ, (Նպաստի ուրիշ գումարներէ զատ՝ տարբեր անուններով և հասցէներով), չէ կարելի մոռնալ թէ Հացագնի առաջին նուիրատուներն եղան հայ տղաք, պատանիք և փոքրիկ օրիորդք, որք իրենց կաղանդչէքէն կամովին հրաժարեցան յօգուտ և ի նպաստ իրենց գաւառացի աղքատիկ քոյրերուն և եղբայրներուն, որք նոյն պահուն ուտելիք հաց անգամ չունէին, և մերկ կը դողային ձմրան էն սաստիկ միջոցին։ Այս փոքրիկներէ ոմանք մինչեւ հիմա գտած են յարատեւական հանգիստն, և ա՛լ չեն կարօտիր ո՛չ մեր նպաստին ո՛չ իսկ մեր աղօթքին, քանի որ այնքան անմեղ տարիքի մէջ և այնքան անմնաղուշակ եղանակաւ փակեցին իրենց հաշիւն այս անցաւոր կենցաղիս հետ։ Բայց ուրիշներ ալ տակաւին կ'ապրին, ու մեզ պիտի գտնուին խեղճ որբեր, որբուհիներ, գթութեան կարօտ ամէն տեսակ թշուառներ։ Որեւէ, ամէն ժամանակ պէտք կայ մշակելու, արծարծելու գթութեան զգացումը։ Բայց մանաւանդ մատաղ սերունդին մէջ այս մարդասէր և քրիստոնէավայել զգացումները տածելու հոգ տանինք. որովհետեւ մանկական սիրտերը տակաւին չեն քարացած դրական կեանքի խստութիւններով, աւելի ընթակայ են տպաւորուելու, և դիւրաւ կրնան ձուլուիլ ինչ կաղապարի մէջ որ ուզուի։ Աշխատութիւնն ու Գթութիւնը ձեռք ձեռքի պէտք է տան դարմանելու համար ընկերական տագնապի աննպաստ հետեւանքներէն ինչ որ անդարմանելի չէ։ Մ՛ք համամիտ չենք անոնց որ միայն ողորմութիւն կ'ըսեն ու կ'երթան, և ըստ բաւականին չեն խստանար անոնց դէմ որք աղքատին հացը կուտան ծուլութեան մէջ։ Բայց նաեւ համամիտ չենք անոնց որ փոյթ չեն ըներ տիրող կարօտութիւններն, աչարկելով որ «Թո՛ղ աշխատին և ուտեն»։ Այսպէս մտածողներուն հասկցնել պէտք է թէ Աշխատութիւնն ինքն ալ բարիք մ'է, և մէկէ աւելի տեսութեամբ բարիք մ'է։ Աշխատելու չափ առողջ ըլլալն անգին բարիք մ'է արդէն, բայց աշխատելու համար գործ գտնելն ալ ուրիշ բարիք մ'է, ո՛չ նուազ իրական։ Երաշտութեան և առեւտրական դադարի շրջանի մը մէջ երեւակայեցէք գեղացիներ որ չկարենան գործ գտնել ո՛չ իրենց գեղին մէջ ո՛չ ալ շրջակայքն, ուր արդէն ճամբորդելու կարող չըլլան ֆիզիքական, կլիմայական, կամ ո՛ և է պատճառով։ Ի՞նչ օգուտ եթէ այն գեղացիներու մէջ կան արհեստագէտներ, օրական կէս ոսկին չհանող ճարտարապետներ, օրականնին առնուազն 20 ղրշ.ի բերող հիւսներ և որմնադիրներ, որք յանձնառու կ'ըլլան մէկ կամ երկու քիլօ հացի փոխարէն աշխատիլ օրն ի բուն, և գործ չե՛ն գտներ։ Բանի՛ կուտ կ'արժեն «Աշխատեցէք» ըսողներու բոլոր քարոզներն, երբ ընտանիքը ժանտատենդէն վարակուած, էրիկ մարդը բացակայ, կամ ի Տէր հանգած, աշխատելու ֆիզիքական անկարողութիւն կայ ընտանիքին մէջ։ Աշխատութիւնն և Գթութիւնն՝ երկուքն ալ պէտք են ուրեմն։ Աշխատելու կարողին հացտալն իրօք անգթութիւն է, քանի որ աշխատելու անկարողն իր հացէն զրկել կ'ըլլայ։ Բայց հաց տալուն չափ մեծ բարիք է նաեւ գործ հայթայթել, աշխատելու միջոցներն ընձեռել։

*** Այս սկզբունքներն, զգացումներն ո՛րչափ կանուխէն տպաւորենք մեր մատաղ սերունդին մտքին ու սրտին մէջ՝ ա՛յնքան մեծ ծառայութիւն մատուցած կ'ըլլանք ապագայ հայ ընկերութեան։ Արդէն այս պայմանաւ միայն ապագայ կրնայ ունենալ ընկերութիւնն, — աշխատցնելով զամէն անոնք որ աշխատելու տարիքին մէջ են, և ամփոփելով, խնամելով զամէն անոնք որ հանրային հոգածութեան կարօտ վիճակի մէջ են։ Ասոնց մէջ կան արժանաւոր տարրեր որք յառաջիկային քանի մը պատիկ պիտի հատուցանեն իրենց եղած մարդասիրական բարիքը։ Բայց ներկային մէջ մեծ և փոքր ամենքս ալ մեր ձեռքէն եկածը պէտք է ընենք, ոմն գործ հայթայթելով, ուրիշ մը որբ որդեգրելով, երրորդ մը դրամ տալով, և կամ զգեստեղէն ղրկելով, և չմոռնալով թէ նոյն իսկ դասագիրքերու նուէր մը սիրով կ'ընդունուի երախտագէտ, ուսման ծարաւի բայց չատ խեղճ ուսանող սերունդի մը կողմէ, որ իր հաւատքը կորած չէ դեռ ուսումէն, առաքինութենէն, քրիստոնէութենէն, մարդասիրութենէն, ու վստահալից ակնարկներով կը սպասէ իւրաքանչիւր թղթաբերին։ Այս բարեգործութիւններուն կանուխէն վարժեցնենք մեր պզտիկ տղաքներն անգամ, մաղթելով որ ապագային մեր չուրջը նուազ տեսնենք աղքատութեան, թշուառութեան դէմ քարացած սիրտեր, որք կարծես ուրիշ աշխարհի մէջ կ'ապրին, ա՛յնքան անտարբեր, ա՛յնքան անզգայ կեանք մը կը վարեն։ Եթէ ամէն բան վարժութիւն է, մարդասիրութիւնն ալ վարժութիւն է։ Տղաք անասուններուն նկատմամբ գթած կամ անգութ կ'ըլլան՝ ինչպէս որ վարժեցնենք զիրենք, և կան յատուկ ընկերութիւններ որք տղոց կը սորվեցնեն գթութեամբ վարուիլ կենդանիներուն նկատմամբ։ Ո՛րչափ աւելի՛ իրենց նմաններուն նկատմամբ, որոց հետ ամէն օր յարաբերութեան մէջ գտնուիլ կոչուած են։

ԱՒԵԼԻ ԱՍՊԱՐԷԶ ՔԱՀԱՆԱՆԵՐՈՒՆ

Որովհետեւ այս միջոցին Սահմանադրութեան վերաքննութեան խնդիրը կայ, ներուի մեզ քահանայից յառաջդիմութեան և պաշտօնավարութեան եղանակին վրայ հետեւեալ դիտողութիւններն ընել.

Քահանայք կը պատարագեն, մեռելթաղի կ'երթան, պսակադրութիւն և կնունք կ'ընեն և տարին երկու անգամ իրենց ծուխերուն կ'այցելեն, անոնց նիւթական կարողութեան մատուցանելով միշտ առաջնութիւն և երբեմն զրկելով անկարող ծուխերն այդ այցելութենէն ալ, որուն աւելի պէտք ունին առնք քան թէ հարուստներ։ Մեր քահանայք այս պարտականութիւններէն դուրս ծառայութիւն մատուցանելու ասպարէզը փակած են նոյն իսկ իրենք իրենց դէմ և մենք ընդունած ենք այս վիճակն հետեւողաբար։ Քահանայք կրնան քարոզ տալ ժողովրդին ի բացակայութեան յատուկ քարոզչի. այլ և այլ միջոցաւ իրենց հասուն գաղափարները դիւրաւ կրնան հաղորդել իրենց հօտին. կրօնի դասեր աւանդել ազգային վարժարանաց ուսանողներու և... Առաջնորդութեան ալ ղրկուիլ առանց անպատեհութեան։ Կարծուածին չափ անձուկ չէ քահանայից ասպարէզը. բաւական է որ քահանայ ոք օգտակար ըլլալու տենչն ունենայ։ Սկիւտար, Պալաթ, Բերա և ո՛ւր որ Աղքատախնամ կայ, քահանայի անունն չկայ, մինչդեռ սա հայր ժողովրդական, որ և է աշխարհականէ աւելի՝ գիտակ ենթակայի պէտքերուն, գիտակցաբար պիտի մերժէր աղքատ ներկայացող մը որ ծուլութեան, արբեցողութեան անբարոյ ընթացքի պատիժն ունի և է կարօտ խրատի յորդորի, քան թէ նպաստի։ Աղքատախնամներ պիտի հաստատեն թէ յաճախակի կը պատահին այս կարգի գժբախտներ։ Աղքատախնամներու դիւանի մէջ, երբ միայն անգամ, քահանաներ ընտրուին։ Ընտանեկան չրջանակներու մէջ պատահած վէճեր և կռիւներ, որք յաճախ անկարեւոր լինելով հանդերձ չեն դադրիր հոս Դատաստանական Խորհուրդը, գաւառներու մէջ Առաջնորդարանն զբաղեցնելէ, պատշաճապէս կրնան քննուիլ, ստուգուիլ ծխական քահանայի կողմէ, որ գրաւոր վճիռ մը կուտայ պարագային համաձայն. այդ վճիռ կը ներկայացուի պատկանեալ Թաղի Թաղական խորհրդին, որ կը վաւերացնէ յետ քննութեան կամ մի այլ վճիռ կը յաւելու և կը մատուցուի հոս Ազգ. Վարչութեան և կը գործադրուի կամ կը հրամայուի պատշաճը։ Ահա թէ քահանան կարեւոր ի՛նչ դեր մ'ալ կրնայ ունենալ մեր ընտանեկան բարքերու եւ կենցաղի մէջ։ Ուղղամիտ քահանայ մը չպիտի հանդուրժէ որ իր Թաղի մէջ տղայ մը պատի փողոցները. հոգ պիտի ընէ, սիրտ պիտի հացնէ, պիտի թախանձէ անոր ծնողքը՝ վարժարան կամ գործի ղրկել զայն անպատճառ։ Տղեկը պիտի փրկէ մտատեւ ծուլութենէ և թշուառութենէ։

Կիներ, օրիորդներ այրերու օժանդակութեամբ յանուն աղքատաց, արկածի, հիւանդութեանց միջոցին կը դիմեն ազգայնոց գթութեան և պաշտպան չեն դառնար։ Արդի պայմաններով քահանայք — յարգելի բացառութիւններով — այսքան իսկ վստահութիւն չեն վայելեր։

Ծնունդի օրեր Բերայի քահանաներէն մին հանրածանօթ բարերարուհիի մը հանդիպելով փողոցի մէջ կամ ժամուն բակը կը խնդրէ գումար մը յանուն աղքատաց։ Տիկինն ըստ իր սովորութեան պատճառ ցուցուած աղքատներու ցուցակը կ'ուզէ Տէր հայրէն. դժուար չըլլար ցանկ մը պատրաստել և տալ. ցանկը կը ղրկուի Աղքատախնամի գործակատարին. կը ստուգուի թէ Բերայի Աղքատախնամին նպաստաւորեալներէն են որք տեւական կերպով կ'ը՞ գտնին ամէն օր հաց, միս, ածուխ, դեղ, բժիշկ և այլն. յետոյ պաշտօնապէս ինծ կը յանձնուի ծանօթ ցանկը «ի գործադրութիւն արժանւոյն»։

Կարծ չնորհակալ ենք Տէր հայրէն որ Աղքատախնամի հաշւոյն գործել փորձեր է(.՛)։ Գիտէ՞ք Տէր հայրին երազն. ես այսպէս կ'երեւակայեմ՝ գոնէ 10 ոսկի ձեռք կը ձգէր անոր մեծ մասն իր ունեցածներուն քով դնելու համար։ Մեր այս տխմար քահանան իր յատուկ տունն ունի. դրամարկղ ունի որուն տեղը չեմ գիտեր որ փորձեմ թէ ո՛րքան ծանր է, սակայն անոր պարապ չըլլալը կը հաւատեմ և իրաւունք ալ ունին ըսելու թէ մտաւէր տիրոջմէն աւելի լեցուն է ու ծանր։

Մեր քահանաներու ստորագրութեամբ աղքատներ կը յանձնարարուին միշտ Աղքատախնամին և ամօթ չէ՞ որ ըսենք թէ յաճախ բացուած քննութիւններով, տրուած վկայագիրը չեղեալ նկատելու հարկին մէջ կ'իյնանք։

Ի՛նչ երանելի ժամանակ էր երբ քահանան ժողովրդի հոգւոյն և ինչքին տէրն էր բացարձակ։ Քահանայ մը չէ՞ր Ս. Ղեւոնդ՝ պաշտելի քահանայ մը, այո՛, որ մեծ ազդեցութիւն ունէր իր հօտին վրայ։ Հիմա Անիկա գլուխ վերցո՛ւէր և տեսնէր իր յաջորդներն որք կը կրեն իր մակդիրը՝ «տէրտէր»։

Բիւզանդիոնի մէջ գանգատներ յայտնուեցան մէկէ աւելի գրիչներու կողմէ թէ քահանայից հասոյթներ իրենց պէտքերուն հաւասարելու ստիճանին չեն երբեմն. դժբախտաբար ճշմարիտ է ասիկա. մեր քահանաները քաջալերել կ'ուզուի, սակայն տրամաբանական չէ պարտաւորել ժողովուրդը սիրել իր հոգեւոր հովիւը. ինքը պէտք է սիրելի ընծայէ զինքն իր վրայ ցոլացած առաքինական ձիրքերով, հոգեկան անսպառելի կարողութիւնով ու մտաւորական իմաստուն պաշարով։ Ի՛նչ ծիծաղելի կ'ըլլայ, երբ քահանան իր պաշտօնին կոչմամբ խրատ ու յորդոր խօսելու կ'ելնէ, մտքով, սրտով և հոգւով իրմէն առաւել եւս զարգացած ծուխերու։ Մեր ժողովրդի տասնէն հինգն այսօր աւելի զարգացում ստացած են, յամենայնի քան մեր քահանաներէն շատերը։ Շատ բնական էր որ այս տեսակէտով քահանայք իրենց ազդեցութենէն և հետեւաբար նիւթական չահէն ալ պիտի կորսնցնէին և այնպէս ալ եղաւ։

Մտաւորապէս և բարոյապէս պէտք է բարձրացնել մեր կղերն ի բարեկարգութիւն իր աննախանձելի վիճակին և ի վայելումն իր հօտին։ Ինքնազարգացումը լաւագոյն միջոցն էր այս նպատակին նպաստող, սակայն զօրաւոր կռուն կամքի գործ է. իր և իր ջանքերու վրայ հաւատք և վստահութիւն ունեցող անձեր կրնան ընդգրկել։

Պատշաճ է նաեւ ըսել հոս թէ մեր քահանաներէն ի՛նչ ուսում կը սպասուի անհրաժեշտաբար.

1. Ուսումն Հայ լեզուի հին և նոր գրականութեան (որ եւ. է նիւթի վըրայ ճառել կարենալու չափ.) 2. Իմաստասիրութիւն կրօնի—Աստուածաշունչ եւ Աւետարան—3. Ուսումն պետական լեզուին. 4. Ուսումն եւրոպական մի լեզուի 5. Պատմութիւն։

Կրօն. ժողովն ունենար յանձնաժողով մը ու ձեռնադրելի քահանային փորձառնական մաղթանքներ, «փարատա՛»ն, «մեղայ»ն գոց հարցնելու քններ զայն վերոգրեալ հինգ ճիւղերով և ապա արտօնէր անցնիլ ի գլուխ ժողովրդին։

Իսկ արդէն ձեռնադրեալ քահանայից համար, որոնք զոհացուցիչ վիճակ չունին ընդհանրապէս այս քննական տեսութեամբ, հաստատել կիրակնօրեայ կամ պարբերական դասարան մը ուր ուսուցուին առանց ձանձրոյթի ինչ որ կենսական պէտք մ'է քահանային ինչպէս որ վերեւ ցոյց տուինք։

Այս կիրակնօրեայ կամ պարբերական դասարանն հաստատելու մէջ ոչ ծախք կայ ոչ ալ դժուարութիւն։

Երիտասարդ քահանայք մեծ փութաջանութեամբ ու եռանդով պիտի հետեւին ուսուցչին դասերուն և պիտի տեսնեն օր քան զօր իրենց զարգացումն երախտացոլ աչքերով. ծերացած քահանայք ալ պիտի երթան դասարան հետաքրքրութեան համար և անզգալաբար բարեփոխութիւններ պիտի մտցնեն իրենց կենցաղավարութեան մէջ։

Գրաբարի անգէտ քահանայի Աւետարան կարդալը լսած էք անշուշտ եկեղեցոյ մէջ, և կ'ուզէք որ մեր ժողովուրդն համակրէր իրմէն տգէտ քահանայի՞ն. 1—2 դար առաջ կարելի էր ասիկա, բայց հիմա երբեք։ Քահանայք պարտին սիրելի և յարգի ընծայել ինքզինքնին որքան կ'ուզեն քաջալերուիլ նիւթապէս։ Յ. ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

ՊԱՏՐԱՍՏԵՆՔ ԵՒ ԱՊԱ ԵՒՐՈՊԱ ՂՐԿԵՆՔ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի)

ՆԱՆՍԻ, 16/28 մարտ 97

Եւրոպա ղրկուած ուսանողներու վրայ սաստիկ յօդուածներ կը գրուին. մենք ալ կուզանք գրել, սակայն նըպատակ չունինք մասնանիշ ընելու ոչ այս եւ ոչ այն ուսանողը. կ'ուզենք միայն այդ մասին գործուած երբեմնակի սխալները ցոյց տալով իրենց ընդհանուր կէտերու մէջ, ծանրանալ անոնց դարմաններու կարեւորութեան վրայ։ Հայր մը իր տղան Եւրոպա ղրկելէ առաջ պէտք է ի նկատ առնէ նախ անոր բարոյական դաստիարակութեան ոյժն, ուսումնական վիճակը, բնական յատկութիւնները, կոչումն, ընդունակութիւնն և ապա իր դրամը։ Զխաբենք մենք զմեզ և ոչ ալ մոլորինք անձնասէր զգացումներէ, որք կը ծնուցանեն հօր մը մտքին ու սրտին մէջ տեսակ մը աններելի հաւատք, որ կուրօրէն կը պարփակէ իր անկարող եւ անուսումն տղան. Նմանելու անզուսպ տենչն՝ ապագայ փառաւոր երազներու հետ կը մթագնէ բոլոր տրամաբանական և չըխմահայեաց մտածումները։ Բաւական է որ մեր հայրերէն չատեր տեսնեն մօտաւոր ծանօթի մը, բարեկամի մը և կամ ազգականի մը իր որդւոյն ապագայի համար թափած ջանքն, ահա այդ վայրկեանէն կը սկսի խիստ խուլ նախանձի մը բորբոքումն իրենց սրտին մէջ։ Ծնողներու համար այս բանը խիստ բնական է, մանաւանդ երբ ունին դրամ և սէր ու գուրգուրանք իրենց զաւկին նկատմամբ. իրենք ալ կ'ուզեն եւ կ'երազեն իրենց զաւկին համար փառաւոր ապագայ մը։ Բայց ինչպէ՞ս, բնաւ չմտածած նախապէս թէ ունի՞ արդեօք իրենց տղան պէտք եղած պատրաստութիւնը. կը ղրկեն զայն Եւրոպա, բայց վե՞րջը. . . ։

Մրցումը, բարի նախանձը, յառաջդիմութեան գլխաւոր պայմաններն են, բայց նպատակի մը վրայ հիմնուած պէտք է ըլլան։ Այս տեսակ խնդիրներու մէջ վնասը կրկին է, Բարոյական անկում և Նիւթական կորուստ։ Բարոյական անկում՝ որովհետեւ կը մատնենք մեր զաւակներն անտանելի լուծի մը զոր տանելու համար չունին ոչ բարոյական ոյժ, ոչ մտաւորական պաշար և ոչ ալ զարգացման հարկաւոր աստիճանը. պատճառ կ'ըլլանք որ նոքա լինին բարոյապէս ջլատուած արարածներ և անընդունակ ընկերական կեանքի։ Եթէ Եւրոպայի ուսման և գիտութեան վառարաններու մէջ անկարող գգան մեր զաւակներն ինքզինքնին, խիստ չատ կը վհատին որովհետեւ այլապէս զիրենք ելեքտրականացնող պատճառներ չատ կան։

Ո՞վ է որ պիտի առաջնորդէ այդ անփորձ երիտասարդն այդ օտար երկրին մէջ. ո՞վ է անոր վրայ հսկողը, խնամատար նախախնամութիւնն, իր հա՞յրը կամ մա՞յրը. անոնք խիստ հեռի են. իր բարոյական ոյժն, անյողդողդ կամքը թերեւս՝ բայց դժբախտաբար ասոնք ալ խալպա իրեն կը պակսին։ Սոյն օրինակ բարոյական անկում մը երբեմն յառաջ կուգայ նաեւ այն բոլոր վարակիչներու եւ անոնց գործակալներու ներկայութենէն որք անփորձութեան անբաժան ընկերներն են։

Ինչպէս ըսինք, բարոյական անկման կը յաջորդէ դրամական կորուստը։ Ծնողքն որ միմիայն իրեն ոյժ, միջոց և նպատակ ընտրած էր իր դրամն եւ հարստութիւնը, բոլորովին ցնորական հովերով ուռած՝ աւելցուցէք ասոր վրայ իր որդւոյն նկատմամբ ունեցած սէրը, փափուկ զգացումներն, այլեւս առատօրէն կը չռայլէ զանոնք։ Կոյր հաւատքն, անքաւելի տգէտ վստահութիւնը պատճառ կը լինին որ որդին չտայ ոչ մի հաշիւ և ոչ մի բացատրութիւն։ Վերջապէս թերեւս կը հասնի ժամ մը, ուր դառն պատրանքը կը խոցէ խեղճ ծնողքին սիրտը, բայց ի՞նչ օգուտ որ ժամանակը խիստ ուշ պիտի ըլլայ եւ դարմանն անկարելի։

Թէ ինչպէ՞ս այս չարեաց առջեւը պէտք է առնել։ Նախ պէտք է որ ծնողք սթափին և գիտակցութեամբ գործեն։ Իրենց զաւկին ընդունակութիւնը կշռելէ յետոյ միայն ղրկեն Եւրոպա, եթէ կ'ուզեն իրենց առաջադրած նպատակին հասնիլ։

Երբ ծնողք ունին բարեբաստիկ վիճակ, պէտք է աշխատին իրենց զաւակներու ընդհանուր և լաւ զարգացում մը տալ, զօրացնեն նոցա բարոյական ոյժը, կորովն և յետոյ մտաւորական պաշարը։ Բարոյական կրթութեամբ մնած միտք մը, զարգացած նկարագիր մը անյողդողդ պիտի մնան նոր միջավայրներու մէջ։

*** Ֆրանսական համալսարանի ուսանող մը, դպրոցական ծախքերը չհաշուելով, կրնայ չատ լաւ ապրիլ ո և է քաղաքի մէջ, ամսական 100—120 ֆրանքով։ Բժշկութեան ուսանող մը լաւ կրնայ ապրիլ՝ իր համալսարանական ծախքերով մէկտեղ ամսական 120—150 ֆրանքով։ Այն ուսանողք, որ գեղարուեստի են, երբ վարժարանին կողմանէ կը հոգացուին սնունդ և մաքրութեան պէտքեր, առ առաւելն ամսական 25-30 ֆրանք կրնան միայն տրամաքին ծախք ունենալ, այսինքն դըպրոցական գոյքի, գրքի եւ գրչանի դըրամ։ Ամէն անգամ որ ծնողք, բաց ի բացառիկ պարագաներէ, օրինակ, հիւանդութիւն, ճանապարհորդութիւն մը եւն, ցուցուած գումարները բարձրացած տեսնեն, պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն իրենց ուսանող զաւակներուն վրայ։ ՄԻՍԱՔ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ի՞նչ կը սորվեցնէ մեզ սարդը

Անհաճոյ անասուն մ'է սարդն, յորմէ չատ մարդիկ կը խորշին։ Բանաստեղծներն, որ ձգտումով ու քերթողական արուեստին բերմամբ, կը սիրեն միայն ինչ որ գեղեցիկ է, բանաստեղծներն ալ չեն խնայեր այս անասունին, զոր «զզըրատեսիլ» կը կոչեն։ Կան մարդիկ որք, ի տես այս զզւելի անասնոյն, անմիջապէս կը մարին։ Եւ սակայն ցոյց տալու համար թէ բնութիւնն, իր նախահոգ բարեացակամութեամբ, չէ ըրած երբեք բան մը, ո՛չ դիպուածով և ոչ ալ առանց պատճառի, պէտք է ի պատիւ սարդին խոստովանիլ թէ այս բազմատանի անասունն, իր տգեղութեան հակառակ, չատ մը համեստ ու թանկագին ծառայութիւններ կը մատուցանէ մարդկութեան։

Այս ծառայութեանց առաջինն է ճանճերն ուտել, և այս՝ պզտիկ ծառայութիւն մը չէ, որուն համար չնորհակալ պէտք է ըլլանք այս հէք օժանդակարին։ Սարդը ճանճերը բըռնելու համար, գիտէ հիւսել և յարմարեցնել իր ոստայններն ա՛յնպիսի ճշդութեամբ, ապահովութեամբ և մեքենական վստահութեամբ, որ իրագիտական մտնջենաւոր դաս մ'է գիտել գիտցողներուն համար։

Իրաւամբ կը սքանչանանք փեթակներու պարունակութեան երկրաչափական ճշդութեան վրայ. արդարեւ մեղուները ծաւալի երկրաչափութիւն ի գործ կը դնեն, իսկ սարդը կը չատանայ մակարդակ երկրաչափութեամբ, բայց ո՛րչափ ճարպկութեամբ։ Չկայ ուղղանկագործ մը, նաւազ մը, ձեռնարկու մը որ առաջնակարգ չահ մը չունենայ սարդի ոստայնները քննելու և անոնց յօրինուածութիւնն ուսումնասիրելու մէջ։ Անոր մէջ կարելի է տեսնել թէ դժուարին պարագաներու մէջ, երկրաչափօրէն ինչպէս

պէտք է օգտակարապէս ի կիր արկանել ամէնէն բարակ թելը, լաւագոյն յենակէտներն ընտրել, տոկունութեան ու ձգականութեան ծայրագոյն աստիճանն իրականացնել։ Իրաւ է որ հովը կ'առնու կը տանի ոստայնն, և սակայն պէտք է խոստովանիլ թէ սարդերն այս նիւթին մէջ անզուգական ուսուցիչներ են։

Իրենց իմացականութիւնն ալ շատ նշանաւոր է։ Ամերիկացի մը, որ հարաւային Ամերիկայի սարդերուն վրայ զննութիւն մը կատարած է, սա հետաքրքրաշարժ իրողութիւնը կը պատմէ։ Սարդ մը, իր ոստայնին վարի ծանրութիւնն աւելցնելու համար, փոքր քար մը գործածեր է։ Ոստայնը լարուած էր իբրև 3 մէթր հեռի երկու ծառերու միջև․ ըստ որում հովը տակէն վեր կը վերցնէր զայն, հանճարեղ միջատն ամբողջ ոստայնին ծանրութեան ճիշդ կեդրոնէն և 60 հարիւրորդամէթր երկայն թելով մը ուղղահայեաց կախած էր փոքր քար մը, որ ճիշդ բարձրայեալ ձգտումի յառաջ կը բերէր։ Գիտնական հաշիններով ճշդուեր է թէ քարն, որ ոլոռի մը խոշորութիւնն ունէր, իր կանոնաւոր դիրքին մէջ, գետնէն իբր 1.20 մէթր վեր կը գտնուէր, և թէ՝ եթէ քարը թեթևնար, հովու ամենափոքր շնչումէն ոստայնը կը ծածանէր, վեր կը բարձրանար և պատռելու վտանգին կ'ենթարկուէր։

Այս առաձգական, տոկուն, մաքուր ու փայլուն ոստայնը, խիստ հին ժամանակներէ ի վեր, խելացի մանողներուն ցանկութիւնը շարժած է․ Սարդի ոստայնով գուլպաներ շինուած, և Բարիզի գիտութեանց Ակադեմիոյ ներկայացուելու պատիւն ունեցած են։ Կ'ըսուի թէ Կարոլոս Զ.ի կնոջն ալ սարդի ոստայնով հիւսուած զոյգ մը ձեռնոց ունէր, որուն շատ յարգ կ'ընծայէր իրաւամբ։

Սարդի ոստայնը կը գործածուի նաև փոքրիկ արիւնահոսութիւնները կասեցնելու, և կը թուի նաև թէ նիւթին կիրառութեամբ ալ տենդահալած յատկութիւններ ունի։ Սպանիոյ մէջ, քնաքնայի տեղ, խնայողութեամբ սարդի ոստայն կը գործածեն՝ յամառ տենդերը դարմանելու համար։ Մարդիկ, մեթոտաւոր շահագործութեամբ մը, պիտի յաջողի՞ն սարդի ոստայնն ալ ներմուծել մանողութեան և հիւսուածագործութեան սովորական նիւթերուն կարգը։ Պէտք չէ բնաւ բանի մը վրայ երկբայիլ արդի յառաջդիմութեան այս տենդային վճռակին մէջ։ Սակայն և այնպէս խնդիրը մասնաւոր դժուարութիւններ կը ներկայացնէ։

Արդարև, սարդի 90 թել պէտք է շերամին մանած թելին հաւասար տոկունութեամբ թել մը կազմելու համար, և 18,000 թել պէտք է կարի դերձան մը շինելու համար։ Բայց հոս խնդիրը մե՛ր եւրոպական սարդերուն վրայ է, ա՛յն սարդերուն զորս կը ճանչնանք և շատ անգամ աւելի հարուածներով կը վանենք։ Պրազիլիոյ սարդերն, արեւադարձային երկիրներու սարդերը շատ աւելի արդիւնաբեր են, ա՛յն աստիճան որ անգլիացի արուեստագէտ մը, Մր. Սիլպըրս, վերջերս պրազիլեական սարդի մետաքսաշինութեան համար ճշմարիտ գործարան մը հաստատեր է, 1762ին Րէյմոնտ աբբային ի գործ դրած փորձերը ձեռք առնելով։ Մանող անասուններն ութանկիւնի խորշերու մէջ դրուած են, ուր ամէն օր պէս պէս միջատներ կը մեծարուին անոնց, կըշտանալու չափ։ Այն սենեկին մէջ ուր կարգաւ շարուած են այս խորշադարաններն և ուր 15 աստիճանի անփոփոխ բարեխառնութիւն մը կը պահուի, քլորոֆորմէ, եթերէ և ալքոլէ բաղկացեալ հեղուկ մը կը շոգիացնեն յամրաբար։

Այս արբեցուցիչ մթնոլորտին մէջ հանգիստ, սարդերն առատ հաւկիթ կ'ածեն, պէսպէս գունաւորուած և մետաքսէ խողակով մը պատած։ Այս խողակներն, որոց իւրաքանչիւրն իբր հարիւր մետր երկայնութեամբ՝ յոյժ դիւրաբեկ ու ամենանուրբ թել մը կուտայ, կը մանուին ճիշդ այն կերպով որով կը մանուին շերամներուն բոժոժներն։ Այս թելերով կը շինուին հիւսուածներ, բաց գեղնագոյն և ազոտ, որ անթափ մետաքսի տեսքն ունին։ Բարի յաջողութի՜ւն Մ. Սիլպըրսի։ Սակայն կ'ըսուի թէ սարդի այս անշօշափելի մետաքսին մէկ քիլօն 2000 ֆրանքի կուգայ, թող որ անշուշտ շատ քիչ թել պէտք է այս դիւթական, հմայական կերպասէն մէկ քառ. մեթր գործելու համար։ Եւ շատ չանցած, թերևս մեծ վաճառատանց ապակեզարդաններուն մէջ, կանանց հիացած աչքերուն ի տես պիտի դըրուին սարդի մետաքսով հիւսուած կերպասներ, որ նորաձևութեան սըրնամիտ սիրահարներուն բերնին ջուրերը պիտի վազցնեն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻՈՅ խորհրդարանին մէջ անցեալ ուրբաթ Մր. Մորլի, յանուն ընդդիմադիր ազատականաց, բացատրութիւն ուզեց Անգլիոյ արևելեան քաղաքականութեան վրայ։ Քննադատեց Լ. Սալզպըրիի «մեծաձնչիւն, բայց սնամէջ» յայտարարութիւններն և կրկնեց իր հելլէնասէր զգացումները։ Մր. Պալֆուր պատասխանելով «զարմացաւ Մր. Մորլի խօսքերուն և մանաւանդ զայնս անդէպ ժամանակի մը վերապահած ըլլալուն համար, այնպիսի ժամանակի մը ուր խնդիրը՝ բոլորովին ապասահման կէտի մը վրայ է, ինչպէս է Կրետէ։ Կառավարութիւնը պատասխանատու չէ այդ վիճակին։ Կառավարութիւնը բացառիկ կազմակերպութեան պատրաստ ծրագիր մը չունի իր քով, ուրպէս զի պահանջուածին պէս ներկայացնէ։ Տէրութիւնք, որք իրենց վրայ առին ապահովցնել Կրետէի խաղաղութիւնը, չեն կրնար իրենց գործը կեցնել՝ մանաւանդ նաւորութեան կարծիքով։ Այսուհանդերձ իրենց ստանձնած գործն ի գլուխ պիտի հանեն․ միայն որ Կրետէի խնդիրն արևելեան խնդրոյն մէկ կողմն է միայն և կառավարութեան քաղաքականութեան գլխաւոր գիծերն յայտնի են։ Սըր Ուիլեմ Հարքորդ, ըսաւ թէ կը կարծէր որ երկիրն այժմ կուտար իր գաղափարներուն. թող առիթ տայ Երեսփոխանաց ժողովին իր կարծիքն յայտնելու։ Եթէ պարսաւանաց քուէ կը պահանջուի, պէտք է անմիջապէս օրն որոշել»։ Մր. Պալֆուրի այս խօսքերը ծափահարուեցան։ Մր. Լապուշէր յայտարարեց թէ ինքն ու իր քաղաքական բարեկամք՝ ծայրայեղ արմատականք՝ իբրև բողոք մը արտաքին գործոց նախարարին արևելեան քաղաքականութեան դէմ կ'առաջարկեն որ Լ. Սալզպըրիի տարեկան թոշակէն 1660 անգլ. ոսկիոյ զեղչ մ'ըլլայ։ Այս առաջարկութիւն քուէի դրուելով մերժուեցաւ 44ի դէմ 123 ձայնով։

—Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն առ ըՍ-Բռնտարտ թէ անգլիացի վաճառականք դառնապէս կը գանգատին՝ Կրետէի ջուրց մէջ գտնուող անգլ. նաւատորմի հրամանատարին ընթացքէն, որովհետև կղզիէն դուրս ապրանք հանելն արգիլած է և այդ պատճառաւ մէկ քանի տեղիրու մէջ շոգենաւ դրուելու պատրաստ ապրանքներ կորսուած են։ Ինչպէս երէկ ալ ծանուցինք, այս պատճառաւ էր որ ծովակալք յայտարարեցին թէ պաշարումն առևտրական ոչ-յոյն նաւերուն համար չէ։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Աւասիկ այն ծանուցագիրն որով Ցունաստան բողոքեց Կրետէի պաշարման դէմ. — «Աթէնք, 21 մարտ. —Պատիւ ունեցայ ընդունելու Մարտ 18ի Ձեր ծանուցագիրն որով հաճած էիք զեկուցանել ինձ թէ Կրետէ պիտի պաշարուի այսօրուընէ սկսեալ։ Տեղեկութիւն տրուեցաւ նաւատէրերուն. բայց, որովհետև այս պաշարումով յետայսորիկ անկարելի պիտի ըլլայ արմտիք ներածել ի Կրետէ և միւս կողմէ կղզւոյն ժողովուրդն ըստ որում միշտ դուրսէն կը պարենաւորուի, իմ պարտքս է, ի նկատի առնլով զմեզ կրետացւոց միացնող կապերը, Ձեզ ծանուցանել այս նկատումներն՝ անկից յառաջ գալիք հետևանքներուն պատճառաւ, որք կրնան չհամապատասխանել Ձեր կառավարութեան սածած մարդասիրական զգացումներուն։ — Արտաքին գործոց նախարար ՍՔՈՒԶԷՍ։

ՖՕՐԻՆ ՕՖԻՍԸ տեղեկութիւն առաւ թէ միջազգային զօրախումբք գրաւեր են զՄալաքսա, որուն ռմբակոծումն և այլն ծանուցինք։ Ծովակալք այդ գրաւումը կատարեցին սա նկատումով որ կրետացւոց և կամ միւս կողմին ձեռքը մնալը վտանգաւոր պիտի ըլլայ պահեստ պաշտպանող միջազգային զօրախումբերուն։

ՏԷՅԼԻ ՆԻՒԶ հեռագիր մը կը հրատարակէ թէ Գերմանիա մտադիր է դադրեցնել իր մասնակցութիւնը Տէրութեանց հաւաքական գործողութեան։ Բայց Պերլինէն հեռագիր մը պաշտօնական ալլիւրէ կը հերքէ այդ լուր իբրև անհիմն զրոյց մը։

ԶՕՐ. ՎԱՍՈՍ յաջողեր է իր բանակէտէն Ալիքիանոյէն նշանացի հեռագրաւ հաղորդակցիլ Ջէբիկոյի և Ցունաստանի հետ։ Ըսեր է թէ Մալաքսայի ամրոցին կործանումէն յետոյ 130 գերի ինկած են իր ձեռքը։

ԴՆԴ. ՔԱԼՄԻՆ, կ. Պոլսոյ ռուս դեսպանատան զինուորական կցորդն, ի մօտոյ Հանեա պիտի երթայ՝ հաւանօրէն իբրև հրամանատար Րէթիմոյի ռուս զօրախումբին։ Գնդապետը պաշտօն ունի նաև արդի կացութեան վրայ ուղղակի տեղեկութիւն տալ Ցարին։

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹԷՐ ՑԱՅԹՈՒՆԿԻ կ. Պոլսոյ թղթակիցը կը գրէ թէ Անգլիոյ, Աւստրիոյ և Ռուսիոյ զինուորական կըցորդք մասնաւոր խօսակցութեանց մէջ գըրէթէ միաձայն եղանակաւ կարծիք յայտներ են թէ մէկ տարուան մէջ կարելի չէ Կրետէն խաղաղեցնել այժմ հոն գտնուող եւրոպական սակաւաթիւ զօրքերով. եւրոպական պէտք է բան մ'ընելու և խաղաղեցուցման գործը ձախող ելք մ'ունենալէ արգիլելու։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՔ.— Սեւ Լերան Նիքոլա իշխանը մայիսին Բեգրապուրկ պիտի երթայ ութ օրուան համար. իրեն պիտի ընկերանայ արտաքին գործոց նախարար Վոյվոտ Վուքովիչ։ Իշխանը Բեգրապուրկ երթալուն և անկից վերադարձին Պիկրատ ու Սոֆիա պիտի հանդիպի՝ Պալքաննեան երեք պետութեանց միջև պաշտպանողական զինակցութիւն մը կնքելու Ռուսիոյ հովանոյն տակ։ Զարը վերջերս Բեգրապուրկի սերպ նոր դեսպանն ընդունելուն իր բարձր գոհունակութիւնն յայտներ է այս զինակցութեան կնքուելուն համար։

ՀՌՈՄԷՆ կը գրեն մարտ 27 թուականաւ թէ պաշտօնական լուրերու նայելով Տէրութիւնք որոշեր են Կրետէի պաշտպանութեան կազմակերպութեան ձեւին և տեւողութեան վրայ բնաւ չյանկցիլ Ցունաստանի հետ։ Տէրութիւնք համաձայնած են Ցունաստանի համար գործադրելի ճնշողական միջոցներու վրայ, և մարտ 26ին հեռագրաւ ծանուցեր են ծովակալներուն թէ իրենց դատողութեան կը թողուն որոշել թէ ե՞րբ յարմար է խաղաղական պաշարումն ուրիշ նաւահանգիստներու համար ալ գործադրել։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Բ. Դուռը, կըսէ Մօնիթէօ, որպէս զի կրետական խնդիրը լուծում մ'ունենայ, ծանոյց օտար երկրաց իր դեսպաններուն հարկ եղած ձեռնարկներն ընել՝ վերջնապէս կարգադրելու՝ Թուրքիոյ և Ցունաստանի միջև իրաց արդի կացութիւնն, որ չի կրնար երկարիլ։

ՀԱՆԵԱՅԻ ռուս հիւպատոսը տեսակցութիւն մ'ունեցաւ ապստամբներուն հետ յԱգիրոբոլօ։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Սֆաքթէրիա կիրակի իրիկուն Վոլօս ժամանեց։ Գնդ. Քարլամանոս և քաղաքապետ Պուհլաքոս անմիջապէս շոգենաւ երթալով բարի գալուստ մաղթեցին գահաժառանգին։ Հետեւեալ օրը պաշտօնական ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ իշխանին։ Առտուն Վոլօսի ամբողջ զօրախումբն 2000 հոգի՝ պատերազմական տարազով և Ա. զօրագունդին դրօշով մէկ կարգի վրայ շարուած էր նաւամատոյցէն մինչև կայարան։ Կէսօրէն երկու ժամ առաջ իշխանն և Սոֆիա ու Մարիա իշխանուհիք շոգենաւէն ելնելով կայարան գացին։ Զօրախումբը զինուորական պատիւներ ըրաւ։ Կառախումբը դէպի Լարիսա ճամբայ ելաւ։ Իշխանն հոն պիտի հաստատուի, իսկ իշխանուհիք այսօր Աթէնք պիտի դառնան։ Սոֆիա իշխանուհին ըսաւ թէ ուզած էր այս ուղևորութիւնը կատարել որովհետև տեսած չէր Թեսալիա։ Կիրակի Սքիաթոս կղզւոյն մօտ տեսնուեցաւ իտալական թորփիլանաւ մը որ հեռուէն նաւատորմին շարժումները կը դիտէր։ Նաւային սպայ Թիկնապահ Քրիէզիս հրամար. կարգեցաւ արևելեան նաւատորմին, որ Ամպրաքիոյ ծովածոցին մօտ կը գտնուի։ 1897ի նոր զինուորաց վճռականութիւնն յետաձգուեցաւ։ Երկու չուեխտացի՝ Օթօ Պախման ու Ժ. Ն. Իվկինբէն ուզեցին օտար լէգէոնին մէջ ընդունուիլ։ Ծովային նախարարութիւնը հրաման տուաւ զրահաւորաց նաւատորմին հրամանատարին հակիր որ պէտզի Աէթրոզիէկի հրատարակածին նման տեղեկութիւնք չտրուին լրագրողներուն նաւատորմին շարժմանց և մարզանքներուն վրայ։ Ոև է սպայ եթէ բան մը գրել ուզէ, պարտի նախապէս ներկայացնել հրամանատարին հաւանութեան։ Ոստիկանութիւնն Աթէնքի մէջ լրտես մը ձերբակալեց։ Կիրակի առտու օտար տէրութեանց Աթէնքի դեսպանք գումարուեցան Ռուսիոյ դեսպանատան մէջ խորհրդակցելու կացութեան վրայ՝ իրենց կառավարութիւններէն եկած նոր հրահանգներու համաձայն։ Բչ. ալ պիտի գումարուէին։ Զրոյց կայ թէ նոր վերջնագիր մը պիտի ուղղուի Ցունաստանի իր զօրքերը Կրետէէն ետ կանչելու։ Աթէնք մնացած զօրախումբերն հրաման ստացան սահմանագլուխ մեկնելու։ Հազար հետեւակ Բչ. պիտի մեկնէին՝ հրամատարութեամբ Մավրոմադիս հազարապետին։ Պատերազմական նախարարութիւնն հըրամայեց Աըթայի զօրախումբերուն համար ինչ ինչ տեղափոխումներ։ Աթէնքի ամերիկեան կաճառին նախորդ տնօրէն րրոֆէսէօր Վալտէշթայն Թեսալիա գնաց գահաժառանգ իշխանին հետ։ Ցունաց Պատրիարքարանի Սինոդը շնորհակալութիւն յայտնեց Աթէնքի մետրապոլտին՝ Գանտիայի մետրապոլտին յուղարկաւորութիւնը հանդիսաւոր կերպով կատարուելուն համար։ Պատերազմական նախարար գնդ. Մէթաքսաս ի մօտոյ Լարիսա պիտի երթայ աչքէ անցնելու սահմանագլխին զօրախումբերն և հնգվեց օր չափ պիտի մնայ։ Օսմ. դեսպան Ասըմ պէյ կիրակի այցելութիւն տուաւ արտաքին գործոց նախարարին և սահմանագլխոյ կացութեան վրայ տեսակցեցաւ։ Առողջապահական գումարտակ մը, Ա. գունդին 4րդ վաշտն և մէկ քանի կամաւորք կիրակի Աթէնքէն Թեսալիա գացին։

—Ատտիկէի երեսփոխան գնդապետ Ա. Բսիլաս հրամատար կարգեցաւ հեծելազօրաց 2րդ գունդին։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ ՀԷՐԸԼՏ. — Մօնիթէօր իբրև անհեթեթ և անտեղի կը հերքէ Նիւ-Եորք Հէրըլտի հետեւեալ լուրը։ —Ռուս մարտանաւ Սէսոյէ Վէլիքիի մէջ պատահած արկածը մեծ ուրախութիւն պատճառեց հելլենաց։ Այդ դըժբախտութիւն, կըսեն, նախախնամութեան մէկ գործն է, իբրև պատիժ ռուսաց՝ իրենց կրօնակիցներուն վրայ կրակ ըրած ըլլալնուն համար։ Ղալաթիոյ օրթոտոքս եկեղեցւոյն մէջ անմիջապէս գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Այդ եկեղեցին մասնաւորաբար կրետացիք կը յաճախեն։ Նիւ-Եորք Հէրըլտ այս լուրը հրատարակած է «դիւական ուրախութիւն» խորագրով։ Նոյնպէս ըսած է թէ մէկ քանի եկեղեցիներու մէջ քահանայք, արդի դէպքերուն ակնարկելով, հրաւիրած են իրենց հօտն աղօթել զէնքի տակ գտնուող իրենց եղբարց համար։ Ուրիշ տեղ մ'ալ ըսած է. —«Ցունաստանի ապագայ թագաւորին ամուսնութիւնը՝ Գերմանի պետութեան մը կայսեր քրոջն հետ՝ դժբախտութիւն մը միայն կրնայ ըլլալ, եթէ Գերմանիա իր ընթացքը չփոխէ։ Այս նկատմունք յուզիչ տպաւորութիւն մը յառաջ բերած են ի Ցունաստան, ուր ամուսնութիւնը մտալլուտ կը նկատուի։» Մօնիթէօր կը նշաւակէ այս խոշոր ստութիւնները։

ՄՐ. ԿԼԱՏՍԸՆԴԸՆ ՀԵԾԱՆՈՐԴ.— Մօնիթէօր կիմանայ թէ Մր. Կլատըսդըն իր պարապոյ ժամերը հաճելի կերպով անցնելու համար ինքզինքն հեծանիւի տուեր է։ Մեռուննին անցեալ օր Քանէն գրեց իր բարեկամներէ միոյն թէ մէկ քանի օրուան մէջ քաջավարժ հեծանորդ մը եղած է։

ԽՕԺԷՆԻ կայսրուհին կալէասիա պիտի երթայ ի մօտոյ։

ՏՈՔԹՈՐ
ՀՐԱՆՏ Գ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բէնսիլվանիոյ Համալսարանէն պատուակալ յիշատակութեամբ վկայեալ, Ֆիլատելֆիոյ մէջ իր արուեստը գործնական փորձառութեամբ կատարելագործելէ ետքը, հաստատուած է ի Բերա, Ղալաթա-Սէրայի դիմաց, ԹԱՏՐՈՆ ՓՈՂՈՑ Թիւ 1, ուր կը գտնուի կիրակիէն զատ ամէն օր ժամ 9—12 և 1—4 (ըստ Ե.)

ՏՆՏ. ԵՒ ԳՈՐԾ. ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵԶՈՒԻ

Տարրական ընթացք գին 2 ղրշ.
Միջին ընթացք » 4 »

Մեր աշխատակից Բ. Մ. Պօղաճեանի սոյն երկու քերականութիւնները ջերմապէս կը յանձնարարենք ազգ. վարժարանաց Տեսչութեանց ուշադրութեան, իբրև ամենէն խնամով պատրաստուածն իր նմաններուն մէջ, եւ որ արդէն Ուսումն. Խորհրդոյ եւ Կրթական նախարարութեան պատրաստած ընտրեալ դասագրոց ցանկին մէջ անցած եւ Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց բոլոր վարժարաններուն մէջ ընդունուած են։

Մեծաքանակ գնոց զիջում ամէն դպրոցներու համար։

ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ՀԱՆԵԱ, 30 մարտ. — Իտալեան զրահաւոր մը երէկ առտու ռմբակոծեց ապստամբներն, որովհետեւ Իզզէտտին ամրոցին վրայ յարձակեցան։ Նաւն զօրախումբեր գրաւեցին նոյն ամրոցը։ Տէրութեանց զօրախումբերէն մաս մը գրաւեց՝ Հանեայի ջրուղին պաշտպանող ամրոցը։ Բուռն ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ։ Պաշարներ ցամաք հանուեցան ի Սբինալոնկա։

ՄԱԼԹԱ. — Անգլ. 600 զօրք՝ հրաման ստացան պատրաստ գտնուիլ Կրետէ երթալու։

ԱԹԷՆՔ. — Գահաժառանգ իշխանը ձեռք առաւ սահմանագլխին զօրախմբոց հրամատարութիւնը։

ՊԱՐԻԶ. —Հանեայէն կը հեռագրեն թէ Կրետէի մէջ կացութիւնը մեծապէս ծանրացած է։ Ապստամբք յայտնի կերպով կը կռուին միջազգային զօրախումբերուն դէմ։

—Դեր-ծովակալ Բոդիէ հեռագրեց ծովային նախարարութեան թէ նոր զօրաց պէտք ունի Կրետէի գրաւման համար։ Նախարարաց խորհուրդին մէջ այսօր որոշուեցաւ կազմել 600 հոգինոց զօրախումբ մը, որ ի մօտոյ Թուլոնէն շոգենաւ պիտի նստի։

—Մերսիլյոյին յանձնաժողովը միաձայնութեամբ ընդունեց հարցաքննիչ դատաւորին դատաստանի պահանջումն ընդդէմ Ժան Պաթիսթ Լըվրէ ծերակուտականին։

—Բանամայի գործին մէջ ամբաստանեալ ուրիշ երկու երեսփոխաններ ձերբակալուեցան ընդհ. դատախազին հրամանաւ։

—Ալժէէն կը հեռագրեն թէ Զաբեւիշն, որ զգալի կերպով աղէկցած է, երեկ պտոյտ մը կատարեր է կառքով։ Ապրիլ 20ին անկէ պիտի մեկնի։

ՊՈՒՔՐԷՇ. — Կարոլ թագաւորն ի մօտոյ այցելութիւն պիտի տայ Աղեքսանտր թագաւորին։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԱՐԻԶ.— Սեւ Լերան իշխանը Նիս ուղեւորեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փոխութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է կատարեալ ներում շնորհել Պիթլիսի Առաջնորդ Տ. Ցակոբոս Ծ. Վ. Շահպազեանի, որոյ դատավճիռը փոխուած էր բերդարգելութեան և ի վերջոյ ի Հալէպ տարագրման։—Ն. Կ. Վեհափառութիւն նոյն առթիւ բարեհաճած է նաև կատարեալ ներում շնորհել գաւառացի մի քանի քահանաներու,—Տրապիզոնի Տ. Վահան քհնյ. Խոյեանի և Արաբկիրի Տ. Ցուսիկ քհնյ. Քաջունիի,—որոց դատավճիռն ի վերջոյ փոխուած էր բերդարգելութեան։ — Կայս․ սոյն ներման իրատէն երեկ դատական նախարարութեան կողմէ հաղորդուեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ քարոզ խօսեցաւ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ՝ մասնաւորաբար կանանց համար. Ն. Ամենապատուութիւն պարզեց կնոջ դերն ընտանեկան պատուոյ պահպանման, զաւակաց դաստիարակութեան և հանրային ողորմասիրութեան մէջ․ ամուսնութեան սրբութիւնն, անոր օգտակարութիւնն ընկերական տեսակէտով և նուիրականութիւնը կրօնական տեսակէտով. կնոջ կոչումն և իր սեռը բարձրացնելու համար ընելիք ջանքերը․ բարոյական պարտականութիւններ իբրև մայր եւ իբրև ամուսին․ Ն. Սրբազնութիւն գլխաւորաբար շեշտեց սա պարագան թէ հայ կիներն իբր մարդ պէտք է իրենց բաժինն ունենան հանրային ամէն տեսակ բարեգործական և մարդասիրական ձեռնարկութեանց մէջ, հոն գործածեն իրենց մտքին կարողութիւնը, սրտին փափկութիւնն՝ որովհետեւ իրենց սեռին այդ յատկութիւնները մեծապէս գնահատուած են քաղաքակրթեալ աշխարհի ամէն կողմը։

—Բ. Դրան կողմէ հեռագրաւ հրաման ղրկուած է Թարսուսի գաւառային իշխանութեանց թէ տեղւոյն Հայոց գերեզմանատունը՝ կայսերական իրատէիւ՝ ազգային սեփականութիւն պէտք է նկատուի ըստ առաջնոյն։

—Բերկրութեամբ կը լսենք թէ Վեհ. Սուլթան հրամայած է որպէս զի Կ. Պոլսոյ և գաւառաց մէջ քաղաքական պատճառաւ տակաւին բանտարկեալ մնացած ազգայինք արձակուին։ Կայս. այս շնորհը դատական և կրօնական գործոց նախարարութենէն աւետուած է յԱզգ. Պատրիարքարան։

—Տիարպէքիրի առաջնորդական տեղապահ Տ. Եզեկիէլ Վրդ. ի կողմէ փետր. 19 թուով յԱզգ. Պատրիարքարան ուղղուած տեղեկագիր մը կը նկարագրէ քաղաքին բնիկներուն և շրջականներէն քաղաք եկած գաղթականներուն մէջ տիրող աղքատութիւնն ու հացակարօտ թշուառութիւնն, և անմիջական նպաստ և օգնութիւն կը հայցէ։

—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն օրհնութեան գիր մը ղրկեր է Օր. Սմիռնի, Սկիւտարի մէջ հաստատուած բարեգործական հաստատութեան հիմնադրին և վարիչին, այն բարութեանց համար զոր ըրած է հայ որբերու, այրիներու և աղքատներու, պատսպարելով, հաց տալով, դաստիարակութիւն աւանդելով, արհեստ սովրեցնելով, կամ գործ հայթայթելով։ Ն. Ամենապատուութիւն այս օրհնութեան գիրը ղըրկելու որոշումը տուեր է, ընդունելէ ետքը Տ. Գրիգորիս եպ. Ալէաթճեանի մէկ տեղեկագիրը նոյն հաստատութեան նկատմամբ, որոյ վրայ առանձինն ունինք գրել մեր վաղուան թուով։

—Պրուսայի մէջ Ամերիկացի միսիոնարներուն և Զուիցերիացի մարդասէրներուն բացած որբանոցն արդէն լեցուած ըլլալով, ուրիշ շէնք մը եւս նոյն որբանոցին խնամակալութեան տրամադրութեան ներքև դրուեր է, և Խասգեղցի ու Գասըմփաշացի քանի մը որբեր ալ ի պատսպարութիւն ընդունուեր են այս օրերս։

—Որբեր հետզհետէ կը խնդրուին «Բիւզանդիոն»էն։ Աւասիկ նոր նամակ մը զոր երէկ Իզմիտէ ստացանք մարտ 18/30 թուով.

«Ցայտնելով ձեզ շնորհակալութիւնս այն փութաջան հոգածութեան առթիւ որով հաճեցաք մասամբ կատարել մեր առաջին խնդրանքն՝ յանձնարարելով առ որ անկ է, կուգամ այս երկրորդ գրութեամբ խնդրելու որ հաճութիւն ունենաք երկու որբեր եւս յանձնարարելու մեզ համար, մին մանչ և միւսն աղջիկ, կանխաւ ծանուցուած տարիքներու մէջ (երկու տարեկան)։ Կը փափաքէի ժամ առաջ տեղեկանալ Արժ. Տ. Խաչատուր քահանային կարգադրութեանց։» Գրիգոր Գույեան Ամասիացի

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Գաւառներէն հոգեզաւակ խնդրողները ճամբու ծախքն ալ թող կանխաւ ղրկեն մեզ։ Այս գումար եւ Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան ներքև պիտի դրուի, և որբերը բերուելուն պէս, ցուցուած հասցէներուն պիտի ղրկուին։

—Մեր Արաբկիրի թղթակիցը կը գրէ մարտ 3/15 թուով.

Ս. Պատրիարք Հօր մէկ Շրջաբերականն, որ կ'աւետէր թէ Ն. Կ. Վեհափառութիւն բարեհաճեր է հրամայեր երկու տարի զինուորական տուրք չպահանջել դէպքերու հետեւանօք վընասուած Հայերէն, մեծ ուրախութեամբ հանդեցաւ մեր ժողովուրդն, և այս առթիւ եւս բարեմաղթութիւններ եղան ըստ սովորութեան։ Տեղւոյս հայ բնակչութիւնը կը գտնուի այնպիսի վիճակի մէջ, որ իրեն համար առ այժմ անտանելի բեռ մ'էր զինուորական տուրքը վճարելու հարկը։ Ուստի, սոյն հպատակասէր տնօրէնութիւն երախտագիտութեամբ լեցուց ժողովրդին սիրտը։

—Բիւզանդիոնի վաղուան թուով պիտի հրատարակուի արեւելեան կաւառէ մը գրուած թղթակցութիւն մը որ, մանրամասնօրէն կը պատմէ ամօթալի սոսկալի դէպք մը և անոր վերաբերեալ տեղի ունեցած դատաստանը։

—Հայերը մինչև ո՛ւր կ'երթան գործ փնտռելու և գտնելու համար՝ կրնայ հասկցուիլ երբ ըսենք թէ երեկ տեսանք հայ երկրագործ-ճարտարագէտ մը, վկայեալ Ֆրանսական առաջնակարգ հաստատութենէ մը, որ գործերուն վերջին դադարման երեսէն անգործ մնացած ըլլալով, Պելժ Ընկերութեան մը հետ պայմանագիր մը կը

կնքէ երթալ աշխատելու համար... Քոնկոյի Անկախ Պետութեան մէջ: Յաջողութիւն կը մաղթենք մեր ձեռներէց ազգակցին, և կը յուսանք չատ չանցած Հարաւային Ափրիկէի այն ո՛չ նուազ մեծածաւալ Նեղոսին ափունքէն թըղթակցութիւններ հրատարակել Բիւզանդիոնի մէջ:—Եթէ ծոյլեր կան մեր ազգին մէջ, ինչպէս ամէն ազգի մէջ, չէ կարելի ուրանալ թէ գործ գտնելու և պարկեշտօրէն աշխատելու համար նոյն իսկ կեանքերնին վտանգողներն անգամ պակաս չեն, որպէս այս ուսեալ, զարգացեալ եւ սրտեւտագէտ հայ երիտասարդը:

—Կեսարացի ազգային մը երէկ իրիկուն գոհունեամբ և գովութեամբ կը պատմէր մեզ թէ այս օրերս Գայսէրիի ազգ. վարժարաններուն կողմէ ներկայացուցիչ մը Կ. Պոլիս եկած է, և կը գնէ մեծ քանակութեամբ դըպրոցական պէտքեր, աշխարհագրական քարտէս, երկրագունտ, երկնագունտ, դասագրեանք և գիտական գործիներ, որոց անմիջական պէտք կայ՝ դպրոցներուն նոր զարկ մը տալու համար Գայսէրիի մէջ: Տնտեսական տագնապէն ետքն է՛ն չուտ սթափող և է՛ն մեծ հոգածութիւնով իր կրթական ու եկեղեցական վիճակին բարւոքման հոգ տանող թեմն անտարակոյս Գայսէրին է: Բարի նիշ մը ուրեմն մեր Կեսարացի ազգայիններուն և հայրենակիցներուն, որք մինչեւ հիմա վարժուած չէին ազգային մամուլին մէջ իրենց գովեստը կարդալու:

—Ուրֆայի Առաջնորդարանէն ի Պատրիարքարան ղրկուած երեք ցուցակներ, որք վաւերացած են տեղային իշխանութեանց կողմէ, կը պ'րունակեն տեղւոյն աղքատներուն վիճակագրութիւնը: Առաջին ցուցակը կը վերաբերի աղքատիկ անտէրունջ մանչ տղաքներու: Երկրորդ ցուցակին մէջ յիչուած են նոյն վիճակն ունեցող աղջիկներ, և երրորդը կը ցուցնէ օգնութեան կարօտ այրի կիներն:

—Պանտըրմայէն կը գրեն մեզ մարտ 17/29 թուով.

«Այս կողմեր այս տարի գրեթէ բնաւ ձմեռ չունեցանք: Արմտիքը գինեն որ ի սկզբան թանկացած և աւելի յայս կը տածուէր, սակայն այժմ օր օրի իյնալու վրայ են: Անկման այս վիճակ աւելի կրնայ պատահիլ եթէ դադրին այն առագաստաւոր փոխադրանքն որք անընդհատ կ'երթեւեկեն մերձակայ կղզիներն արմտիք փոխադրելով: Առեւտուրներն յոյժ անձուկ են, թէեւ այս վիճակ տարւոյն այս ժամանակամիջոցին միշտ կը պատահի, այլ սակայն նախընթաց տարիներու բաղդատմամբ գոհացուցիչ բնաւ չի կրնար ըլլալ: —Ինչո՞ւ համար մեր Առաջնորդ Հայրը տակաւին չի հաճիր գալու համար ճամբայ ելնել: Ս. Զատկին չատ չմնաց: Ժողովուրդն իր ուրախ օրերուն մէջ այնքան քաղցի պէտք չունի, որչափ ուրիշ ատեն, և Մեծ Պահքի մէջ:»

—Տքթ. Ճէվահիրճեան, որուն Թունուզի մէջ կատարած վիրաբուժական մէկ յաջող գործողութեան լուրը տեղւոյն լրագրերէն առնլով ծանուցեր էինք երէկ, գրեթէ տարիէ մ'ի վեր Փարիզ կը գտնուէր, միկրոբագիտական գիտութեան նորութիւններուն հետամտելով Բասդէօռեան Հաստատութեան և աշխէն մեծ հիւանդանոցներուն մէջ: Ափրիկեան եզերաց վրայ պտոյտէ մը ետքը, կը լսենք թէ ճարտար բժիշկն ու վիրաբոյժն այս օրերս մայրաքաղաքս կը դառնայ, և պիտի չարունակէ ընդունիլ իր բազմաթիւ յաճախորդներն իր բնակարանին մէջ ի Վլանկա:

—Վսեմ. Ապրօ էֆ. և Տիկին Ապրօ իրենց ողբացեալ աղջկան պատճառած վշտին սփոփումը բարեգործութեան մէջ փնտռելով, ըստ ընկալեալ սովորութեան, յիչած են Ազգ. Հիւանդանոցի պաշտպանեալներն և տասներկու ոսկւոյ նուէր մ'ըրած են Ազգին բազմակարօտ Հաստատութեան:

ՆՊԱՍՏ ԳԱՅՍԷՐԻԷՆ

Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի և ընդհանուր կարօտելոց համար Կեսարիոյ Հայ-Ժողովրդեան նուիրած լումաներու վեցերորդ և վերջին ցուցակն եւս ահաւասիկ կը խաւրեմ Ձեզ: Կը խնդրեմ որ ի միամտութիւն նուիրատուաց, Ձեր պատուական թերթին մէջ հրատարակելով հանդերձ, հաճիք յանձնել դրամներն իրենց պատկանեալ տեղերուն:

Ա. Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցին

Ազն. Տիկնայք և Մեծ. Տեարք. Մ. Կարապետ Խիւպէսէրեան 215, ղրշ. Հաճի Մարիամ Սէլեան, Նէկտար Հ. Թիւրապեան, Իսկուհի (վէֆ) Կիւլպէնկեան, 107ական, Միքայէլ Սէլեան, Կարապետ Սայապալեան, Թալասու վարի թաղի եկեղեցւոյ պնակէն 54ական. Սարգիս Ջափարեան 27. Սրբուհի Գարամանեան, Կիւլգէզ Լօմիրեան, Գատրի Կիւրինլեան, Սրբուհի Պաշաճեան, Մարիամ Խուպէսէրեան, Յակոբ Օհանեան, Կարապետ Քէօզկէրեան 20ական. Մամիկոն Կիւլպէնկեան, Կարապետ Ազգարեան 10ական: Գումար 885 ղուրուշ:

Բ. Հօցոցին

Ցարութիւն Կիւրինլեան 107, ղրշ. Յ. Քէօրհաճեան 80, Տիգրան Սէլեան 54, Եղիսաբէթ Քէօրհաճեան 27, Թորոս Քէօրհաճեան 27, Տիգրան Թորոսեան Էվէրէկցի, Ցարութիւն Գարամանեան, Յակոբ Շահպէնտէրեան, Գասպար Կիւլպէնկեան, Գէորգ Նէտիպալեան, Յակոբ Գրնաճեան 20ական: Գումար 415 ղուրուշ:

Սոյն երկու մասերու համագումարն է, հազար երեք հարիւր ղրշ. որ ներփակեալ փոխանակագրով պիտի ընդունիք: Այս վերջին ցուցակի պատրաստութեան համար ի սրտէ աշխատակցեցաւ Թալաս գիւղաքաղաքի երեւելիներէն Մեծ. Ցարութիւն էֆ. Կիւրինլեան ազնիւ և տոհմասէր անձն, որուն չնորհակալութիւն կը պարտիմ ի դիմաց հազարաւոր աղքատաց:

Մնամ աղօթարար ազգիս լրութեան
Առաջնորդ Հայոց Կեսարիոյ
ՏՐԴԱՏ ՎՐԴՊ. ՊԱԼԵԱՆ

Գայսէրի, 11 Մարտ

ԳԱՍԸՄ-ՓԱՇԱՅԻ ԴՊՐՈՑԸ

Սա ընդհանուր տագնապի միջոցին դարձեալ խեղճուկ Գասըմ-Փաչան է մոռացութեան, անբախտութեան մատնուած: Հաճեցէք, ընթերցո՛ղ, փոքր ինչ ինձ ընկերանալ. այս անգամ տուները չպիտի այցելենք, այլ ուղղակի դպրոց, թէպէտ և խարխուլ ու գէշ խնամուած: Հոն գետեղուած են երկուսեռ 25ի չափ մանրիկ մանուկներ՝ 5—10 տարեկան, չա՜տ սիրուն, բայց ամենքն ալ անգործ ու կարօտ ընտանեաց զաւակներ, որբեր, որոց դէմքին վրայ առաջին նայուածքով պիտի նշմարես հիւծումն ու վշտաց դեղնութիւնն իրենց ծնողքին: Հարցո՛ւր անոնց ինչ որ ուզես, և նոքա՝ համարձակ ու ժըպտուն, պիտի գոհացնեն զքեզ իրենց ծանօթութիւններով, երգերով ու խաղերով. գիտեմ, սիրտդ յոյսով ու խանդաղատանքով պիտի լեցուի, մտածելով որ ինչքա՜ն աւելի սիրուն պիտի երեւէին քեզ երբ յանձին քո տեսնէին բարերար ոգի մը որ Ս. Զատկի ուրախալից օրերու առթիւ գեղեցիկ հագուստներով զարդարէր իրենց պզտիկ մարմիններն, ու օրհնել տար անունն ու յիշատակը նուիրատուին, որ լաւ գիտցեր է բարիքներու մէջ ընտրութիւն ընել. գէթ այս կերպով մոռցուած թաղի մը մոռցուած զաւակները մանուկին այն օրերուն մէջ վիշտն ու պառապանքն, որ տնտեսական տագնապին բերմամբ ժառանգ մնացած են իրենց դժբախտաբար: Գ. Վահէ—նի

Գասըմ-Փաչա, 17 մարտ.

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Բերայի Աղքատախնամն իր հիմնադրութեան օրէն սկսեալ, ընդունած ըլլալով հանդերձ իւրմէ վերին իշխանութեան առջեւ համարատու լինելու հարկն, ինքզինքը պատասխանատու զգացած է մանաւանդ այն ազնիւ ժողովրդեան առջեւ, որուն կամաւոր նըպաստներուն կը պարտինք անշուշտ այս ու նմանօրինակ բարեգործական հաստատութեանց գոյութիւնը:

Այս սկզբունքին համաձայն Աղքատախնամս որոշած է յետ այսու իր ամսական գործառնութեանց մի տեղեկագիրն հրատարակել և այդպէսով հանրութեան գաղափար մը տալ, Խընամակալութեանս ծախուց, հասոյթին և գործունէութեան սահմանին վրայ:

Բոլոր անոնք որք կը փափաքին աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ ունենալ, թող հաճին դիմել Աղքատախնամիս դրասենեակն ամէն օր մինչեւ կէս օր, ուր սիրով պէտք եղած բացատրութիւնները պիտի տրուին իրենց:

Մուտք՝ 1897 Յունվար 1—31.— Ս. Երրորդութեան պնակի հասոյթը 2086.25 ղուրուշ, Ս. Ցարութեան պընակի հասոյթը 273.75, Ս. Լուսաւորչի պնակի հասոյթը 171.75, Գանձանակէ գոյացած 41, Ս. Ծննդեան առթիւ կատարուած հանգանակութենէն գոյացած 3640, Նուիրատուութիւններէ գոյացած 3358.25, Ճաչարանէն գոյացած 49, Նուիրուած զանազան ապրանքներու ենթադրական արժէքը 881.40, Դրամական տարբերութենէ 25. ընդհանուր գումար 10526.40 ղրշ.:

Ծախսեր.—Ս. Ծննդեան առթիւ Տիկնանց ձեռամբ եղած հանգանակութեան ամբողջ արդիւնքը նախապէս թերթերու միջոցաւ հրատարակուած է, բայց Դեկտ. ամսուան մէջ հանգանակութեան սկսուած լինելուն, մինչեւ Յունվար 1 եղած արդիւնքը Դեկտ. ամսոյ հաչիւներուն մէջ անցած է, վերեւ յիչուած 3640 ղրշ.ը միայն Յունվարի մէջ հանգանակուած գումարն է:

Նոյնպէս է նաև նուիրատուութենէ գոյացած հասոյթը:

Ելք.—Յունվարի մէջ այլ և այլ հիւանդներու տրուած կաթի արժէքը 146.25 ղրշ. այլ եւ այլ ընտանիքներու տրուած 1473 քիլօ հաց 1436 ղրշ, այլ և այլ ընտանիքներու տրուած միսի արժէքը 1126.40, տրուած 1148 ճաչի արժէքը 913, տրուած դեղերու արժէքը 584, տրուած իբր դրամագլուխ 100, բժչկի համար եղած ծախք 227.50. տրուած ածուխի արժէքը 459. պաշտօնէայի տրուած 200. ընդհանուր ծախք 308.50: Ընդ. գումար 5500.65:

Ծան.— Ա.— Յունուարի մէջ Աղքատախնամը 141 օխա միս նուէր ըստացած է, որուն 30 օխան ճաչարանի յանձնուած և 111 օխան այլ և այլ աղքատներու բաժնուած է Ս. Ծննդեան առթիւ: Ասկից զատ 95 օխա միս դըրամով գնուած ու բաշխուած է ամբողջ ամսոյն մէջ, ինչպէս նաև 14 ղըրուչի կովի միս: Բ.— Աղքատ անձի մը համար 100 ղրշ.ի գործիք առնուած է, իր հաչուոյն սափրիչի արհեստը կարենալ գործադրելու համար:— Գ.— 308.50 ղրշ. ընդհանուր ծախքը կը բաղկանայ գրասենեակի պիտոյքի, լըրագրի բաժանորդագինի և մանր մունր պէտքերու համար ծախսուած դրամէն: Յունուար ամսուան մէջ Աղքատախնամիս կողմանէ խնամուած են 81 հիւանդներ, որոցմէ միայն յղի կին մը (էֆլուէնզա) կոչուած հիւանդութենէն վարակուելով մեռած է, հակառակ Խնամակալութեանս կողմանէ խրկուած մասնագէտ բժիշկներու ջանքերուն: Հոս պարտք կը համարինք նաև հրապարակաւ մեր չնորհակալութիւնն յայտնել Բերայի բոլոր հայ բժիշկներուն, որք յօժարակամ խնամած են մեր կողմանէ իրենց խրկուած աղքատիկ հիւանդներն և ի մասնաւորի Տոք. Գաբաղաչեան, Տոք. Գափամաճեան, Տոք. Գավաֆեան և Տոք. Տաղաւարեան էֆէնտիներու որք այս վերջերս յանձն առած են Աղքատախնամիս հիւանդները դարմանել: (Կնք.)

19 մարտ, Բերա.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Պալաջիտ գաւառին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Մարաշի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Ապտուլլահ Հիլմի էֆ., որուն յաջորդեց Իրաւագիտական վարժարանի շրջանաւարտ Օսման Սաատի էֆ.: Մէրսինի առեւտրական դատարանին նախագահ անուանեցաւ Եանեայի առեւտրական դատարանին Ա. քարտուղար Տավուտ էֆ.:

—Բ. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Գըրգքիլիսէի կառավարիչ Մուսթաֆա Նեչէթ փաչային:

ՍԸՎԱԶԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ.—Մօնիթէօռ կ'իմանայ թէ Սըվազի կուսակալ Խալիլ պէյ իր պաշտօնէն արձակուեր է:

ՀԸՐՔՈՒՄ.—Եւրոպական մէկ քանի թերթեր ծանուցած էին թէ Երուսաղեմայ ու Բեթղեհէմի մէջ անդորրութիւնն ու խաղաղութիւնը խանգարուած ըլլայ: Երուսաղէմէն մարտ 30 թուական հեռագիր մը, կըսեն թուրք լրագիրք, իբրեւ անհիմն բոլորովին կը հերքէ այդ զրոյցը:

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ.—Օսմ. անծուխ վառօդով փամփուշտներ կը պատրաստուին զինուորաց հըրացաններու համար: Հըֆզը-րրահման մարտանաւու նորոգութիւնն աւարտած ըլլալով երէկ աւազանէն դուրս հանուեցաւ: Թէվֆիք Թորփիլանաւն, որ կը նորոգուի, մէկ քանի օրէն Միջերկրական պիտի երթայ միանալու օսմ. նաւատորմին: Մուին-զաֆէր մարտանաւուն թնդանօթները գետեղուեցան և երէկ մեքենան փորձուեցաւ: Առագաստանաւ մը երէկ հանքածուխ տարաւ Թէրսանէն: Թոփխանէէն երէկ թնդանօթներ ղըրկուեցան նաւարան՝ Օրխանիյէ մարտանաւուն համար: Թէրսանէի մէջ փութով առաջ կը տարուի Ապտ-ուլ-Գատիր մարտանաւուն չինութիւնը: Թէրսանէի մէջ քարիւղով չարժող չորս չոգեմակոյկներ պիտի չինուին՝ օսմ. նաւատորմին համար: Սաիքա չոգենաւն, որ Պարթընէն ու Էրէյլիէն զինուոր առած էր, երէկ Վոսփորէն անցնելով Թէքիրտաղ գնաց: Օսմ. անծուխ վառօդի գործարանին մէջ այս չաբթու աշխատութիւնք պիտի սկսին օրական մէկ քանի հարիւր օխա վառօդ պատրաստելու համար: Պօրքէն չոգենաւն երէկ իրիկուն մեկնեցաւ՝ Տարտանէլի ամրոցներուն յատուկ թընդանօթի գործիներ և տասներկու հաստատուն թորփիլ տանելով: Կայս. Թիկնապահ ու Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովոյ անդամ Միրլիվա Օսման փաչա, որ Եանեայի Ա. զօրաբաժնին հրամատար կարգուած է, երէկ գիչեր իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ: Կէլիպոլուի և Տարտանէլի Իհտիյաթներն ու Ռէտիֆները կը հաւաքուին: Երէկ Մուրատալըէն Սէլանիկ ղրկուեցան 365 զօրք ու 420 գրաստ: Պանկովֆի փաչա, որ Էլասոնեայի զօրաբանակին առողջապահական քննիչ կարգուած է, երէկ իրիկուն Էլասոն ուղեւորեցաւ:

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄ.—Իգտամ կ'իմանայ թէ օսմ. Նաւատորմը Տարտանէլի նեղուցին մէջ Նաարէ հրուանդանին մօտ ծովածոցի մը մէջ մարզանքներ կը կատարէ:

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ Նահանգաց երկրագործական վիճակին վրայ նպաստաւոր լուրեր կ'առնուին: Կ'երեւի թէ, ի բաց առեալ Սուրիոյ մէկ քանի նահանգներն, այս տարուան հունձքերը գոհացուցիչ պիտի ըլլան: Աչնան եղանակին վարուցանը նպաստաւոր պայմաններու մէջ կատարուած է: Գարնան վարուցանին ալ գեղեցիկ օդերը նպաստած են:

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանին կողմէ առջի գիչերը տրուած սեղանին ներկայ գըտնուեցան Ֆրանսայի, Պելժիոյ ու Սպանիոյ դեսպաններն և ուրիչ հրաւիրեալներ:

Մ. ՐՈՏՈՒԼՖ ԲՈՎԱՃԷՐ առաջին թարգման կարգուեցաւ աւստրիական դեսպանատան: Մ. Լատիսլաս Միլլէրի մեկնելէն ի վեր առժամաբար կը վարէր այդ պաշտօնը:

ՍԷՅՏԼԷՐ ՉԻՖԹԼԻԿԻ երկաթուղւոյ արկածէն վիրաւորելոց ցանկը մատուցուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնատան:

ԱՊԷՏԻՆ ՓԱՇԱ, Արքիպեղագոսի կղզեաց կուսակալն, որ քննական պըտոյտի ելած է, Սագըզ ժամներ է:

ՊԱՐՍԻԿ արտասովոր դեսպան Էպուլգասըմ խան առջի օրն և երէկ այցելեց յախճապակիի գործարանն, արքունի ախոռներն և Տոլմապաղչէի ու Պէյլէրպէյի պալատներն: Էպուլգասըմ խան դեսպան Մահմուտ խանի հետ երէկ իրիկուն անգլիական դեսպանատունը գնաց, ուր ի պատիւ իրեն սեղան մը տրուեցաւ: Այսօր Թէրսանէի չոգեմակոյկով կղզիներու կողմը պըտոյտ մը պիտի կատարէ:

ՆԱՏԻՐ լուսանկարչատունը կայս. կառավարութենէն տասնեհինգ տարուան հնարիչի արտօնագիր ստացած է ասիթէլինի նորահնար կազով լուսանկար հանելու համար:

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին Բ. գործակատար անուանեցաւ հայագէտ Տիմիթրիոս էֆ. Զոլաքիտէս որ երէկուընէ իր պաշտօնին ձեռնարկեց: Տիմիթրիոս էֆ. մէկ քանի տարիներ առաջ ալ վարած է այս պաշտօնն եւ բաւական փորձառութիւն ունի: Կը չնորհաւորենք մեր յարգոյ բարեկամը:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ Վօպինէ և Շանզի չրջուն մարտանաւք Իզմիրի նաւահանգիստը ժամանեցին:

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի խառն ժողովն իր այս աւուր նստին մէջ պիտի ընտրէ այն 21 պատգամաւորներն որք ընտրողական ժողովոյ պիտի մասնակցին պատրիարքական առաջիկայ ընտրութեան համար:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՅ Յունաց Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Դամիանոս հաւանական ընտրելին կը համարուի նոյն Աթոռին:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ լրագիրք կը պատմեն թէ Կ. Պոլսէն Եգիպտոս գաղթած հայ գործաւոր մը, որ Հալվանի երկաթուղեաց մէջ կ'աշխատի, վիճակահանութենէ մը երկու հարիւր եգիպտական ոսկի չահեր է՝ երկու ղրուշնոց բաղդատոմսով մը:

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ընդհանուր տնօրէնի օգնական Մ. Օպուանօ այսօր Բարիզ կ'ուղեւորի ամուսնանալու:

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.—Երէկ գիչեր ժամ 3ին միջոցները ի Գուլէ-գափու Եէնիքաբը-Գալտըրըմ պողոտային վրայ հելլենահպատակ յոյն ատաղձագործի մը խանութէն հրդեհ ծագելով, անմիջական օգնութեանց չնորհիւ չկրցաւ ծաւալիլ և միայն նոյն խանութն հրոյ ճարակ եղաւ: Այրած խանութն ապահովագըրուած էր:

—Միեւնոյն ատեն, Բերայի Մեծ պողոտային վրայ, նորաձեւութեանց վաճառական Թաշճեան էֆ.ի վաճառատունէն հրդեհ ծագելով, հակառակ եղած ջանքերուն, ծաւալեցաւ և վեց խանութներ հրոյ ճարակ եղան: Թաշճեան վաճառատունն Ալլահվէրտեան էֆ.ի սեփականութիւնն ըլլալով, ապահովագրուած էր, ինչպէս նաև վաճառքները:

Ոստիկանութիւնն այս հրդեհներուն ծագման պատճառներուն վրայ քննութիւն մը բացած է:

ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՒՄ.—Տրապզոնի թերթը թունաւորման հետեւեալ դէպքը կը պատմէ.— Էրզէնը Պալա գիւղին մէջ Գալֆաօղլու Հիւսէյինն երեք կին առած է. ասոնց մէջ բնականաբար նախանձը կը մտնէ. մին ունի 16 ու 10 տարեկան երկու մանչ եւ 12 տարեկան աղջիկ մը. միւսը չունի. Հիւսէյին մէկ քանի հարիւր ոսկի արժող կալուածներու տէր է: Զաւակ չունեցող կինը կը թունաւորէ միւս կինն՝ երեք զաւակներովն, որք նախանձի չար ոգւոյն զոհ կ'երթան: Ոճրագործուհին տասնեհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուեցաւ:

ԸՆԿԵՑԻԿ ՄԱՆՈՒԿ.—Առջի իրիկունը Բերայի Ալեան փողոցին մէջ նորածին աղջիկ մը գտնուեցաւ՝ խաւաքարտէ տուփի մէջ դրուած, և անմիջապէս յանձնուեցաւ ոստիկանութեան, որովհետեւ ո՛ր ազգէն ըլլալը յայտնի չէր:

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ.—Ոստիկանք երէկ Պոլսոյ Սուլթան Ահմէտ թաղին մէջ ձերբակալեցին Գումարպազ Շէվքէթ անուն վաղեմի չարագործ մը, որ անցեալ օր Թավուգ Բազարի գինետուներէն մէկ միոյն մէջ կառապան Էմինը ծանրապէս վիրաւորելով փախած էր:

ՈՃԻՐ.—Նախընթաց գիչեր Կէտիկ-փաչայի կողմն ոճիր մը գործուեցաւ: Տեղւոյն գիչերապահներէն Ալի անուն անձն իմանալով որ Հասան անուն գործաւոր մը իր արձակած կնոջ հետ յարաբերութեան մէջ է, սեննակը կը հրաւիրէ իր մրցակիցն և այս սիրային խնդրոյն վրայ խօսք բանալով կը յորդորէ որ ետ կենայ իր գէչ գիտումներէն: Ասկից բանակռիւ մը կը ծագի և վերջին խօսքը դանակին կ'իյնայ, որով Ալի կուրծքէն ու ձախ ազդրէն կը վիրաւորէ իր ախոյեանը:

Ոստիկանութիւնն երկուքն ալ ձերբակալած ու հարցաքննութեան ենթարկած է:

ՏՈՔԹՈՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ: Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաչակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէնթի յեռուորութիւն (ըստ տարիքի), ծամօղութիւն, եւ տղոց ատտանութիւն երաշխաւորաբար: «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն:

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զըպուգճեանց դէմ):

Գաղըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Խրխռվէլի փողոց ամէն օր:

Յ. Գ. — Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին:

ՏՈՔԴ. Ա. ՔԱՐԱՔՈԶ

Մասնագէտ երկու սեռի ծննդաբերական, գաղղ. և մորթային ախտերու.

Հռչակաւոր Բրօֆ. Ֆուռնիէի և Կիյեօնի դրութեամբ, նոր և ազդու միջոցներով կարճ ժամանակի մէջ հիմնապէս բուժում կը խոստանայ ծննդական գործարանաց ախտերու: Խորհրդակցութիւնք՝ ամէն օր ժամը 3 էն 12 (Ը. Թ.), բոլորովին նորագոյն մեթոտով հաստատած իր եւրոպական դարմանատան մէջ, Բերա Մեծ-Փողոց Պօն-Մառչէի դիմաց, 367 թիւ ծաղկեվաճառի վրայի տունը: 26—1

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
20 ՄԱՐՏ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		19 01
Ամէնէն բարձր գին	»	19 03
Ամէնէն վար գին	»	18 38
Օսմանիյէ	»	67 —
Րումէլիի երկաթ. ֆր. գոց.		86 50
Ամէնէն բարձր գին		86 75
Ամէնէն վար գին		86 —
Ռէժի	»	11 35
Քրէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	6 25
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	3 90
Թրամուէյ բաժնեթ. ղրշ.		6 95
» ժուիսանս »		2 20
Սօս. Օթ. Շանժ է 'վալ. Ա. Ո.		2 36
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		491 —
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	344 —
Բարաֆ Կ. Պոլսոյ	»	454 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ մէկ օրուան Օ. Ո.		2 —
» ուշ » »	»	3 50
Րում. երկ. մէկ » »	»	— —
» » ուշ » »	»	— —

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ո. ք. կ.		19 04
Րումէլիի երկաթուղի ֆր.		86 —

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	110 1/2
Փարիզ 3 »	ֆր.	22 93 3/4
Ֆիօրին մանտա	»	10 83 3/4

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 17
Անգլիական ոսկի	»	110 03
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 05
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108 12
Րուպլի թղթադրամ Օ. Ո.		8 59
Քըրըմիյ		51 10
Մէթալիք		97 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ, 31 ՄԱՐՏ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	ֆր.	102 17
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.) բաց.	»	17 50
) գոց.	»	17 20
» » » Բ.	»	29 10
» » » Գ.	»	17 57
Օսմանիյէ	»	300 —
Րումէլիի երկաթուղի	»	85 50
Օսմ. Բրիօրիթէ	»	405 —
Մաքսատուն	»	407 —
Օսմ. Ռէժի	»	267 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	501 50
Քրէտի Լիօնէ	»	746 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3367 —
Իտալական Ռանթ	»	89 35
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	20 145
Դրամադեղչ	»	2 —

ՊԵՐԼԻՆ, 31 ՄԱՐՏ

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.	մարք	— —
» փոխառութիւն 1888	»	— —
Րումէլիի երկաթուղի	»	90 50
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	88 30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 295

ՎԻԵՆՆԱ, 31 ՄԱՐՏ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆիօր.	120 10
Րումէլիի երկաթուղի	»	42 50
Օսմ. Ռէժի	»	130 —

ԼՈՆՏՈՆ, 31 ՄԱՐՏ

Անգլ. քօնսօլիտէ Ա. Ո.		111 87
Օսմ. » Սէրի Ա.	»	66 —
» » » Բ.	»	29 —
» » » Գ.	»	17 62
» » » Դ.) բաց.	»	17 25
) գոց.	»	17 37
Փոխառութիւն Գասապա	»	76 —
» Օսմ. 3 1/2 %	»	94 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	10 —
Այտընի երկաթուղի	»	12 —
Եգիպտական Միացեալ	»	106 75
Հելլենական 5 %	»	22 —
Մօնօբօլ հելլենական 4 %	»	22 —
Ռանթ » 4 %	»	20 —
Ռուսական 3 1/2 % 1891	»	103 —
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	90 —
» նոր » 6 % 1892	»	88 50
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 310
Դրամադեղչ	»	3 —

Հրատարակուելու համար յղուած կամ նամակ ղրկողներէ կը խնդրենք որ թղթին միայն մէ՛կ երեսին վրայ գրեն: Երկու երեսի վրայ գրուելէն չատ յապաղում և դժուարութիւն կը ծագին:

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի խասսայի Շահանէճէ թապ իթտիրիլէճէք աէֆամիր վէ պու կիպի էվրագըն մինագասասընա պաշլանըլաճաղընտան թալիպ օլանլարըն ծումաասըն մատասա կիւնլէրտէ Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր:

17 մարթ 313 2—3

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքաիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ
Ղալաթիա, Թօբաճիին վրայ (Հին Մուխտարի բէքը)
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՈՐ ՓԷԹԹԻՆ

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆԹ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ			ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ		
Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000	Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	7,650,000	Պահեստ	»	104,500,000
Թղթապանակի մէջ	»	69,246,000	Ապահովագրութիւնք	»	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	17,750,000
Հատուցուած վնաս	»	176,000,000	Հատուցուած վնաս	»	65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան։
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաթիա, Գարաքէօյ Եէնի-Խան Ա. յարկ։
Կենաց ճիւղին Տեսուչ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

1. Ձեռագրուած յօդուածները ետ չեն տրուիր։ — 2. Ցանուն լրագրին ընկալագրեր, փոխանակագրեր, նամակատան դրամաթուղթեր, Չէքեր, եւն. վաւերական են՝ լրագրոյն արտօնատէրին ստորագրութիւնը կրելու պայմանաւ միայն։ — 3. Բաժնեգիները Թուրքիոյ համար արծաթ մէճիտի և արտասահմանի համար ֆր. ի հաշուիով են, մէճիտը 20, ոսկին 108 ղրուշէն։ — 4. Թղթատարի ծախքը մեր վրայ է, բաց ի Բօսթ Լօքալի ծախքէն։ — 5. Թղթատարի ծախքն իր վրայ առնլով «Բիւզանդիոն» այնքան մեծ զոհողութիւն մը կրած է արդէն որ զեղչուած բաժնեգին առաջարկներ անընդունելի են։ — 6. Ամեն գաւառացի ազգային որ ինքզինք թերթին խմբագրութեան ծանօթացնելէ ետքն իր բնակած քաղաքին, գիւղաքաղաքին կամ գաւառին ազգային, կրթական կամ տնտեսական երողութիւններուն, դէպքերուն և հանգամանքներուն վրայ ամսոն մը չափ ճշգրիտ և ամփոփ տեղեկութիւն հաղորդէ, իրաւունք ունի թերթին թղթակիցը նկատուելու, տարեկան թերթ մը ստանալու, և յառաջիկային դրամական փոխարինութիւն մը, եթէ իր նամակներ նաև գրական արժանիք ունին։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրփուլ և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիա	3500	Թիպս	2500
Ռամէս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնիւս	3500	Նէրգիս	2500
Անիւպիս	3000	Բերա	2250
Ապօր	3000	Օսիրիս	2250
Անօրիւս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կասքօնի	1500
Ֆարօս	2750	Կիէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբուխի, շնչոյ կարճութեան, շնչարգելութեան դէմ, եւն.

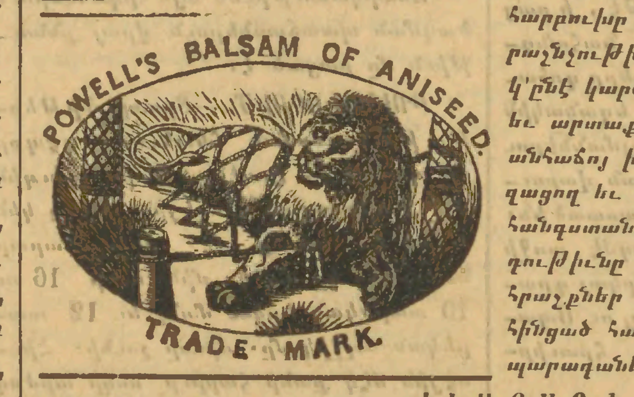

Այս թանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ուիոխելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, գժուարաշնչութիւնն, եւլն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհաճոյ խուխուռմներով գիշեր ցերեկ հազցող եւ հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան եւ մէկ շիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս աննման դեղ հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆլուէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ։

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Ստորագրեալս, Թուրչունճը Հաճը էֆ., բնակեալ Տօլմա-Պահչէ, Թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ շատ ստակ վատնեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնս օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ բարեկամներս խորհուրդ տուին որ դիմեմ Կալաթիա, Վոյվոտայի պահականոցին քով, Թիւ 95-97, Պ. Էտ. Բաբուանայի անգլ. վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի եւ 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Ստորգր. ԷՍԱՏ ՀԱՃԸ

Ընդհ. Մթերանոց Էտմունտ Բաբուանայի անգլ. վաճառատունը Կալաթիա, Վոյվոտա փողոց Թ. 95-97։ Կը գտնուի նաեւ բոլոր դեղարաններն եւ դեղավաճառաց քով։

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՑԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօհաֆճըլար խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ Թիւ 4 Սէրվիչէն տպարանին կից, Կ. Պոլիս

Արտասովոր և նորաձևութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ

ՊՌՕՏԷ.— Պարզ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օժիտի համար ճոխ տեսակներ, Վօլաններ Եռաօներու համար։ — ՏԱՆԹԷԼԱ.— Վալանսիէն, Գառօ, Թիւլ, Քեօրիւր, Շանթիյէի, Պարթօն, Իռլանտեզ ամեն տեսակ, Մետաքսէ, Բթանէ և Բուրդէ։ — ԲԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.— Պանճուքով և առանց Պունճուքի Մետաքսեայ և ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Ֆէթիֆ, կաունիթիւռ, Սէնթիւր, Մառապու, Փետուր եայլն։ ԳՕՐՏԷԼԱ.— Կրօն, Մուառէ, Սաթէն, Ֆանթէզի, Շանժան, Թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով։ — ԳՐԷՊ ԵՒ ԿԱԶ.— Գոէբ տը Շին, Գոէբ Անկլէ, Գոէբլիս, Կազ, Կաշմատին, պաբէժ բուրդ և մետաքս, Թառլաթան, Մուսլին եայլն։ — ՖԱՔԷՕՑԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Ֆաքէօլ Ֆիշիւ, Շարբ, Անտալուզ, Դիլարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և Տանթէլայէ, ծրարով և պատրաստ չինուած ճիպինգսոնէրի։ — ՁԵՌՆՈՑ.— Կաշիէ, Մետաքսէ և Բթանէ։ — ՔՕՌՍԷ.— Գաղղիական ընտիր և Վիէննայի, պարզ, Բըլուշով և մետաքսէ։ — ՀԱՐՍՆԵԿԱՆ ՔՕՂԵՐ.— Կոճակներ, հագուստ և գլխարկ։ — ԲՕԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ, Ֆիշու եայլն։ — Հովեր.— Շալ Գաւառներու համար, ծաղիկով Շալ Ֆինօ Շալ եւն. ամէն ձևով։

Ամենքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած։ Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն։ ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և աժանութիւն։ Մեծաքանակ և Փոքրաքանակ վաճառմունք։

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՀԻՄՆԵԱԼ Է 1852 ԻՆ
ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ ՅԱՆԳԼԻԱ
Lancashire Insurance Buildings
Exchange Street Manchester
Դրամագլուխ 3,000,000 անգլ. ոսկի
Պահեստի գումար 1,511,280 »

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնն, ամէն տեսակ քարուկիր ու փայտաշէն կալուածներու վրայ, կահերու և ապրանքներու վրայ եւն., յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ու սակերով։

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնն յոյժ բարձր աստիճանով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զորս կրնան փափաքիլ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներն, ամբողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով։

Նոր հանուած պայմանագրութեան թերթ։
Տիեզերական ապահովագիր անձեռնմխելի։
Առանց ի ճամբան և շահոյ մասնակցութեան։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներուն, (Bond, Sellar and Co.) Պօնտ Սելլէր և Ընկ. Բիւլիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Պոնդոս միջև կանոնաւորապէս բանող
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղևորք և ապրանք ընդունելու
Նաւողջէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐՊՈՒԼ
Մոմհանէ փողոց Թ. 1

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՔԹ. ԼԱԼՈՐԻ.— Վերջին 25 տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս ՖԱՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է ցարդ գտնուած, կատարելապէս բուժելու ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումն կը բուժէ գժուարամարսութիւն, ջղային եւ սրտի, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններ, արեան շրջանի խանգարումներ, հիւծութիւնն եւ սպառումը. կը կասեցնէ ոյժերու կորուստն որ յառաջ եկած է ու եւ է պատճառէ։ Ջղային տկարութեանց առօր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ մնայուն է։ Մեկամաղձութեան ախտանիշք կ'աներեւութանան հրաշալի արագութեամբ մը։ ՏՔԹ. ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կը ստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական գոյացութիւնն է։ Կրնայ կը կենդանացնէ մարդկային գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով առոյգ առողջութիւն, այնպէս որ կարելի է պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ և գոհունակութեամբ։ Ախորժակամ է, կը ղաէ և կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր ոյժ մը կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածման առաջին օրէն իսկ, մտաւոր կարողութեանց յաւելմամբ և բարօրութեան զգացմամբ ոյր վարժութիւնն հիւանդը շատոնց կը կորսնցնէր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած, ախորժակն հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղիք կանոնաւորապէս կը գործեն։ Դէմքը կը սկսի լեցնալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքը շողուն, մորթը պայծառ գոյն մը կ'առնու, մազերն ոյժ կը ստանան։ Զգուշացէք նմանութիւններէն։ Տքթ. Լալորի Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է ամէն շիշերուն մէջ որք բրիտանեան կառավարութեան դրոշմը կը կրեն առ բառերով **Dr. Lalor's Phosphodyne London England** վրան փորագրուած։ Այս դեղին յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծիք։ Մեծ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով, Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԲԱԲՈՒԱՆԱ, Անգլ. Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա-Շիշլիի թրամվէյներու կայարանը, Թիւ 95 եւ 97։

ՌԷՅՆՈԼՏԻ ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔ

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը, կողացաւն եւ բոլոր ջղային ցաւերը։ Աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ։ Մէկ անգամ առնել բաւ է քանի մը ժամու մէջ զգալի ամոքում առաջ բերելու։ Մեծ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն։ Լոնտոնի նշանաւոր Տր. Տէյի կը գրէ. «Բիչ մը առնել Ռէյնօլտի ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔը տուի հիւանդներուս եւ կը փութամ ըսել որ միշտ լաւ արդիւնք ունեցայ։ Կը հաստատեմ որ ասի շատ ազդեցիկ դեղ է։» ՀՐԱՀԱՆԳ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ.— Պէտք է անօթի փորանց, պահելէ անմիջապէս առաջ ու առնելով լաւ խառնուրդի խմել զայն։ Սկսելու է 40 կաթիլէ, որ կրնայ հետեւեալ գիշերը 60ի բարձրանալ եւ այսպէս հետզհետէ մինչեւ 120ի։ Մեծ եւ փոքր քանակութեամբ ու շիշերով կը ծախուի մեր Թուրքիոյ միակ ներկայացուցչին՝ ԷՏՄՈՒՆՏ ԲԱԲՈՒԱՆԱՅԻ անգլիական ընդհանուր մթերանոցը, 95 եւ 97, Եիւքսէք Գալտըրըմ, Վոյվոտա, Կալաթա-Շիշլիի թրամվէյներու կայարանը, Պահականոցին քով։ ՆԱՆՕԹ.— Սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ անգլիական եւ ամերիկեան դեղեր։

(6)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՔՈՓԷ

ՑԱՆՑԱՒՈՐԸ

«Քեզ պիտի տամ յանձնարարականներ՝ ուղղեալ այն հազուագիւտ բարեկամաց զոր դեռ ունիմ Բարիզի մէջ, և մանաւանդ մեր քաղաքակցին՝ պատուարժանն Պ. Լէբլաժէի զոր Վանտոմ հրապարակին գաւառներնը վերջապէս գատաւորութեան բարձրացուցին, քան տարի շարունակ նախաքննիչ դատաւորի պաշտօնին մէջ մաշեցնելէ ետք, ուր սակայն ուքանչելի հանգիստացաւ։ Օգտակար խորհուրդներ պիտի տայ քեզ և անտարակոյս պիտի կրնաս բարեկամանալ իր երկու որդւոց հետ, որոց վրայ կը խօսի ինձ, իր նամակներուն մէջ, իբրև պարկեշտ ու բարեպաշտ երիտասարդներու վրայ։ Բալթիէ Լաթէնի (դպրոցականաց թաղ ի Բարիզ) անպատեհութեանց հակառակ, կը յորդորեմ զքեզ որ դպրոցին մօտ բնակիս։ Ամէն ամիս երկու հարիւր յիսուն ֆրանքի գումար մը պիտի ստանաս թո՛ղ բաւէ քեզ։ Ատենօք ես ալ որ կէսովի ապրած եմ Բարիզի մէջ։ Ահա համաձայն ենք։ Մեկնելու պատրաստուէ և շնորհակալ մ՛ըլլար ինձ. բայց առ քեզ ցոյց տուած համակրութեանցս ի փոխարէն, ջանա՛ որ աշխատասէր ու բարի մարդ մ՛ըլլաս։»

Պ. Լէքիւյէ, գրեթէ նոյնչափ բարեացակամութեամբ ու սիրով որչափ եթէ մահավճիռ մը կարդացած ըլլար, այս ճառն արտասանելէ յետոյ ճամբեց իր որդին։

Բրէթիէն իր հօր գրասենեակէն դուրս ելաւ գայթ ի գայթ։ Ի՜նչ անակնկալ. և ի՜նչ արբեցութիւն. ինքն ազա՛տ էր, կարելի՞ բան էր. Ազատ պիտի ըլլա՛ր. Բարիզի մէջ պիտի բնակէ՛ր։ Այն «Բալթիէ Լաթէն»ն որ գաւառացի բոլոր ուսանողներուն երեւակայութիւնը կը զբաղեցնէ և որոյ վրայ այնքան յաճախ խօսած էին իր ընկերներն իբրև նոր Աւետեաց Երկրի մը վրայ, իր բնակավայրը պիտի ըլլար. հոն իր տէրն ինք պիտի ըլլար, վերջապէս հոն իր երիտասարդութիւնը պիտի վայելէր անհոգութեամբ, իր գրպանին մէջ կրելով բանալին ու դրամն որոյ հաշիւն ոչ մէկուն տալու պարտաւոր պիտի ըլլար։ Եւ հայրն իրեն կ'աւետէր այս լուրը պաղարեամբ, գրեթէ խստութեամբ, բանադրկեալի մ'արժանագրութիւնն հանող բանտապահի մ'անտարբերութեամբ։ Ո՛հ, եթէ ծերունի դատաւորն այն ատեն ունեցած ըլլար ոչ թէ սիրոյ բառ մը այլ գէթ ձայնին մէջ յուզման դող մը, Բրէթիէն անոր վիզը պիտի փաթթէր և սրտին վրայ ջերմօրէն պիտի արտասուէր։ Բայց գրուած էր թէ վստահութիւն ու սէր երբեք գոյութիւն պիտի չունենային այս երկու էակներուն միջեւ։ Բրէթիէն իր հօրը տունէն պիտի հեռանար արձակուած շան մ՛ուրախութեամբ, որոյ բնազդը սակայն քով գիտէ թէ վաղ կամ անագան պէտք է վերադառնայ տիրոջը խարազանին տակ, և իր հօրմէն հեռի, հպատակութեան ու երկիւղի զգացմամբ մը միայն պիտի մտածէր անոր վրայ։

Մինչեւ իր մեկնման օրն, երիտասարդն՝ անհամբերութենէն տեսակ մը ցնցման, ջղագրգռութեան մէջ ապրեցաւ։ Ոչ մին այն բաներէն որոցմէ պիտի բաժնուէր, ցաւ կը պատճառէր իրեն։ Այս անձրեւոտ կլիմային տակ, այս հօրենական տխուր տան պատերուն միջեւ, այս քաղաքին մէջ ուր ճշմարիտ բարեկամ մը չունէր, յոյժ երկար ատեն և չարաչար տաղտկացած էր։ Մինչեւ իսկ երբ Շանուան փողոցի բնակչուհիներուն մէսս բարով ըսելու գնաց, գրեթէ տհաճութեամբ մըտածեց այն ամուսնական ծրագրին վրայ որ ի սկզբան հրապուրած էր զինքն, և Օրիորդ Քամիլլ, որոյ յուզումը չզիտեց հրաժեշտի պահուն, ստուգապէս տգեղ երեւցաւ իրեն։ Միւս կողմէ, դեռ տղայ մ'էր։ Տեսնենք օր մը իր կինն ըլլալու սահմանուա՞ծ էր։ Ի՞նչ բանի օգուտ ունէր հեռաւոր, երկրայի֊ն ապագայի մը վրայ մտատանջ ըլլալ։ Ինչ որ հաւաստի էր և մօտալուտ, իր մեկնումն, ազատութիւնն էր։ Իր ճամբորդութեան մնացուկն ուժ օր առաջ պատրաստուեցաւ։ Այլ եւս քունը չէր տաներ։

Վերջապէս մեկնելու ժամն հասաւ։ Մթագին առաւօտ մ'էր, Ամենասրբոց տօնի ճշմարիտ նախընթաց մը, և ծովէն փչող հովը կը գալարէր ու կը մրկէր ամպերը։ Կայարանի քարափին վրայ, իր հօր սառուցիկ գրկախառնութիւնն ընդունելէ յետոյ, Բրէթիէն հրճուանօք զգաց,— այո՛, մինչեւ իսկ այս հանգիստաւոր վայրկենին — ճամբայ ելնող կառախումբին յամր ու տկար սահումը, և քանի մը վայրկեան ետքը միայն, Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ զանգակատանց սլաքներուն և կուսանաց աբբայարանին հաստատուն աշտարակներուն՝ հետզհետէ՝ մշուշին մէջ պակսիլն ու աղօտանալը տեսնելու ատենը միայն, երիտասարդ ուղեւորն յանկարծ կսկծագին տխրութեան մը մէջ ինկաւ և տագնապանօք, ինքզինքը հարցուց թէ արդեօք սրտին տեղը քա՞ր մը կար որ այսքան պաղութեամբ կը բաժնուէր այս մարդէն, որոյ առջեւ դողացած էր միշտ և որ սակայն, ամէն բանի հակառակ, իր հայրն էր, ինչպէս նաև այս քաղաքէն ուր միակ բարի յիշատակ մը չէր թողուր, և որ սակայն ինչ որ ալ ըլլա՛ր, իր հայրենիքն էր։

Եւ, մրրկայոյզ ամպերուն մէջ, այն ատեն տարտամօրէն իր աչքին երեւցան ծամկոտ ու խոժոռ դէմքեր որք իրեն երազել կուտային հօրենական տան վրայ քանդակուած ժանտատեսիլ ու անհեթեթ գլուխներուն վրայ, և կարծես ատելութեան ակնարկով մ'իրեն կը հետեւէին և չարաշուք արկած մը կը մաղթէին։

Բ.

Ռասին փողոցի «լ'Օթէլ տը Պայեօ է տը լա Բլաթա» պանդոկին սովորական յաճախորդներն են Ստորին-Նորմանտիոյ ուսանողներն։ Այս պանդոկը կը պատսպարէ նաեւ, բացառաբար, քանի մը Արժէնթէյի սեւաչուի ու պղնձագոյն ուսանողներ։ Իր հասարակաց սեղանն, որ մանուշակագոյն գինիի, վտիտ փառեակներու և պաքսիմատներու կոյտերով բնաւ վար չի մնար իր «Բալթիէ Լաթէն»ի մրցակիցներէն, սա տարօրէն տեսարանը կ'ընծայէ որ ամէն իրիկուն իր կասկածելի մաքրութեամբ փռոցին շուրջը կը բոլորէ տասներկուքի չափ թարմագեղ ու խարտեաշ երիտասարդներ և ծխոտած դէմքով երեք կամ չորս Ամերիկացիներ։ Նորմանտացիներն, որք ընդհանրապէս նոտարներու և «Բըռծախնգիր»ներու զաւակներ են, բաղդատաբար հանդարտ ու կանոնաւոր բարքեր ունին, խոհականութեամբ կ'ստանան իրենց արձանագրութիւնները, կանոնաւորապէս կ'անցունեն իրենց քննութիւնները։

(Շարունակելի)

Թարգմանեց Բ. Մ. ՊՕՋԱՃԵԱՆ